

**Színpadra
vadászok!**

3. oldal

**Pro és kontra
a szalonkáról**

4-6. oldal

**Pártok a
vadászatról**

9. oldal

**Ezt jól el...
privatizálták**

17. oldal

magyar

VADÁSZLAP

3. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

50 Ft

1994. MÁRCIUS 1.

Töretek, évtizedek

Hagyományteremtő, meghatóan hangulatos „keretjátékkal” kezdődött a Vadászati Kulturális Egyesület éves közgyűlése február 24-én a Földművelésügyi Minisztériumban.

A vadászkiáltók felszendülő hangjai köszöntötték a külön erre az alkalomra a Mezőgazdasági Múzeumból elhozott Magyar Vadászok Zászlóját és az ország csaknem minden részéből érkezett résztvevőket, Zalától Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéig. Régi tervét, vágyát valósította meg ezúttal az egyesület, méltó elismerést adni gazdag életművéért azoknak a köztisztviseltekben álló idős vadásztársainknak, akik a magyar vadászati kultúráért rendkívül sokat tettek és a múltban mindezekért a hivatalos elismerésre hiába vártak, sőt sokukkal enyhén szólva elbántak. Megható és szívszorító élmény volt kitüntetettnek és nekünk, a „tapsolóknak” egyaránt. Csaknem mindannyiuk egyéniségétől távol áll a hivalkodó közszereplés, hiszen a vadászati kultúra méltó ápolásán kívül sok-sok évtizedes példamutató vadászpályafutás áll a hátuk mögött, több generáció tanulhatott tőlük vadászetikát, sportszerű, etikus viselkedést. Manapság mindezeknek talán nagyobb jelentősége van, mint bármikor, mert ha valaha, ma igenis múlhatatlan szükségünk van az iskola-teremtő egyéniségekre. A vadászban ez így működik évezredek óta, nincs nagyobb fegyelmező erő, mint a személyes példamutatás. Dr. Gánty Tibor méltató beszédében arról szólt, milyen nehéz hely-

zetben volt az egyesület vezetősége, mert évente mindössze tíz országos jelentőségű életműdíj kiosztását teszi lehetővé a szerény keret, pedig – szerencsére – sokkal többen vannak az úgynevezett Nagy Generáció tagjai, akik írásaikkal, tanításaikkal,

óriási felkészültséggel és lelkesedéssel váltak részeseivé annak a közös kincsünknek, amelyet a világszerte elismert magyar vadállomány jelent.

A Hubertusz Kereszt arany fokozatával tüntették ki: dr. Bencze La-

jost, a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem vadgazdálkodási tanszékének nyugalmazott professzorát, dr. Csöre Pált, egyesületünk nagytiszteletű elnökét, a hazai vadásztörténet lelkes kutatóját, Kotlár Károlyt, a Mezőgazdasági Múzeum vadászati osztályának nyugalmazott vezetőjét, dr. Nagy Lajost, Békés megye egykori vadászati felügyelőjét, később fővadászát, a Hencidai Vadgazdaság egykori alapító vezetőjét, dr. Pataky Ernőt, az Igaz Szalonka Vadászok Klubjának örökös elnökét, dr. Sterbetz István ornitológust, Váry Józsefet, az egykori 35-szörös válogatott sportlövőt, a C.I.C. tagját, dr. Zoltán Jánost, a Studinka-életmű szerzőjét, a „Hatvan év vadászpuskával” című könyv népszerű íróját. Sajnálatos betegsége akadályozta meg a kitüntetés átvételében Eördögh Tibort, a „Vadászok nyelvén” című könyv szerzőjét, és Szabolcs Józsefet, a dóm és erdei szalonka monográfiák íróját. Kitüntetéseiket az egyesület vezetősége leutazva, külön adja át.

Dr. Pataky Ernő a kitüntetettek elnöke – aki túl a kilencedik évtizedén ma is úgy várja a szalonkahúzást, mint a harmincas években, amikor elkezdte – keresetlen szavakkal mondott köszönetet mindannyiuk nevében. A résztvevők a Nagy Öregeinket egy-egy pohár pezsgővel köszöntötték, így a végző sem lehet más: az Isten éltesse mindnyájukat!

Homonnay Zsombor
felelős szerkesztő

Kitüntetettjeink, balról jobbra: Kotlár Károly, dr. Zoltán János, dr. Sterbetz István, dr. Csöre Pál, Váry József, dr. Nagy Lajos, dr. Bencze Lajos, dr. Pataky Ernő

**INGYEN ADJUK
A LAPOT**

minden olyan hivatásos vadásznak, akinek a vadásztársasága csoportos tag és címjegyzéket mellékelve tagonként 600 forintot befizet az Agrobank 219-98629/9600-5040 számlaszámra. A címjegyzékre külön kérjük feltüntetni a hivatásos vadász(ok) címét. Egyéni előfizetőink lapunkat rózsaszínű postai utalványon rendelhetik meg, 600 forintért a jövő évre a Vadászati Kulturális egyesület címén: 1245 Budapest, Pf 1209.

A VADÁSZLAP A VADÁSZOK KOMPETENCIÁJAI

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ezúton kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy csak abban az esetben sziveskedjenek reklamálni, hogy nem kapják a lapot, ha 1994-re előfizettek! Sajnos a legtöbbször a panaszosok között nem vették észre az elmúlt hónapok mindegyikén a címlapon közölt „önreklámunkat”, amelyben részletesen közöltük az előfizetés módját.

Rab László, Budapest: ...érdeklődéssel olvasom a vadászok érdekképviseleti szerveinek »munkáját«, amelyek esetében az időzaj nem véletlen. Senkit nem kívánok sem megbántani, sem valamilyen módon leértékelni, de azt hiszem, nem vagyok egyedül azzal a véleményemmel, hogy igaz csak magunkra maradtunk. Végül is csaknem négy éve keresik helyüket az új világban és egyelőre nem nagyon láthatók az eredmények. Úgy vélem, ma már kevés, ha valaki ajánl, véleményez és azt senki figyelmébe nem veszi. Igaz az is, hogy akiket képviselnek, azok is meglehetősen passzívok és magukba fordultak, éppen a sorozatos kudarcok, jövőkép hiánya miatt. Ahogy mondják: keresik a helyüket. Ténykérdés ezzel szemben, hogy az érdekképviseleti szervek beleszólási, véleményezési jogkörök más, lényegesen fontosabb szakterületeken sem teljesen tisztázott. A hozzáértők sokat várnak a tervezett érdekképviseleti törvénytől, csak hogy addig sem állhat meg az élet. Bizonyos továbbá az is, hogy a joviális, bölөгató érdekvédelem a jövőben elképzelhetetlen, hiszen ha jogos véleményeket képes megfogalmazni, minden bizonnyal számtalan konfliktussal kell szembenézniük az ilyen feladatokra alkalmas képviselőknél. Talán az volna a szerencsés, ha politikailag semleges, független véleményeket képviselhetnének, mert akik őket megválasztották, a legkülönbözőbb nézeteket vallhatnak magukénak. Csak az ilyen szellemben folytatott – olykor parázs viták nyomán kialakított észszerű kompromisszumok visznek el bármilyen megoldáshoz. Sajnos, nem alakult még ki ennek a gyakorlata, a viták sokszor elfogultak, és a megegyezés – egyelőre – várat magára.

Ezek után sokan pesszimizmussal vádolhatnák, de ez koránt sincs így, mert éppen attól változhat meg a helyzet, ha szembenéznünk a tényekkel, és minél többet beszélünk róla. Az sem volna baj, ha mindezek alapján egy átgondolt stratégiával és taktikával ismerkedhetnénk végre meg. Elég volt a mindig mindent megmagyarázó, jócskán az események után ballagó, csigaházba bújó, elefántcsonttoronyba zárkozó módszerekből. A dolgok, változások elébe kellene menni, mert nem csak rólunk, vadászokról van szó, hanem sokkal inkább a magyar vadállomány jövőjéről. Bármennyi fogadatlán prókátorra van ma a vadnak, a jövője mégis mindenütt a világon csak a vadászokon múlik. Politikai pártok jönnek-mennek, ígérgetnek – főként a választások előtt – a dolgok sajátosságainál fogva fűt-fát felelősséggel vagy éppen anélkül, de a vad marad és egyelőre túlélt minden jó, vagy hamvaiba holt elképzelést.

Részlet egy névtelen levélből: ...Mélyen megdöbbentett a múlt havi szá-

mukban közölt fácánvadászatról szóló képrport. Annál is inkább, mert – bevallom – magam is köztük voltam. Az igazság az, hogy nem dúsálhatunk a vadászati lehetőségekben, és azt kell szeretnünk, ami van. Bár jócskán fizetünk érte, nincs lehetőségünk a válogatásra, és amikor az ember ott van, nem szólhat bele semmibe, ahová állítják, ott kell lövöldöznie. Rengeteget olvastam magam is a vadász etikus viselkedéséről, a vadászatok rendezéséről, de sajnos – pedig három éve tettem vadászvizsgát –, olyan vadászatokon soha nem sikerült részt vennem, akárcsak hajtóként is. A vadászvizsgán ilyeneket tőlem nem kérdeztek, bevágtuk az anyagot, és letettük a vizsgát. Azóta jöszereint csak hallomásból »okulunk«, szívesen böngészem éppen ezért az önök lapját. Persze, felhőtlenül nem tudtam örülni, hogy kipellengéreztek, de kétségtelenül igazuk van. Szívesen elmennék valami olyan vadászatra, amelyik »igazi«, de egyelőre nem hívtak senki. Nem tudom, ismerik-e a sanyarú berkilövőleletet, hiszen nem lehet nagy öröm úgy vadászni, hogy az ember nem ismeri a területet, ugráltatják jobbra, balra, azt sem tudja, hol van, és hetekig készül arra, hogy valahová eljusson. Úgy tűnik, a jövőben sem lesz sokkal jobb a helyzet, hiszen azokon a területeken, amelyek »felszabadultak«, új társaság alakult és adták haszonbérbe. Próbálkoztam mindenütt, ami az önök lapjából tudomásomra jutott, de ugyanúgy elutasítottak, mint bármikor, sőt az új társaságok jóval kisebb taglétszámmal alakultak, mint elődeik. Hihetetlen összegekről lehet hallani, olyanokról, amelyek egy-egy részéből is éppen eleget vadászhatnak, ha el tudnám venni a családtól. Akad olyan is, hogy a beugró árából elmehetnék egy afrikai szafárra. Csak hogy egy magyar ember elsősorban otthon szeretne időnként lepuftantani egy-egy nyulat, fécánt, hogy kerüljön valami az asztalra is, és ne a boltból kelljen megvenni, mint az egykori viccekben. Sokan föl vannak háborodva, ha néha mi is belenyúlunk a hússzfazékba, ha nem látja senki. Nem mosakodni akarok ezzel, nem mentegézőzni, de előfordul, mert a kényszer rávisz. Az első évben még csak megsétáltatni sem tudtam a puskámat, pedig mindent megtettem, amit csak lehetett. Persze arról is tudok, hogy akad szép számmal olyan berkilövő is – főként a vezérek között – aki, ahogy mondják, »betegre vadássza magát. Erről sokat is keseregünk egymás között sorstársaimmal, de tenni semmit nem tudunk, mert fegyelmet kapunk, és akkor még annyi sem lesz, mint eddig. Ezért nem írom le a nevemet sem, pedig tudom, hogy nem igazán nagy jellemre vall. Akadnak azonban intő példák, aki sokat ugrált, azokkal leszámoltak, mehetett máshová, ahol újra kérték a belépti díjat, itt meg nem adják ki a részét, amivel beszélt a buliba. Így néz ki a valós helyzet, és inkább valamiféle megértést, szolidaritást várnánk, mint folytonos csepülést, ha már egyszer a szervenélünk gyökere közös. Erdékes: ha baráti beszélgetés alakul ki terület vadászokkal, szinte percek alatt megértjük egymás gondját, baját, hiszen nekik is akad bőven. Sajnos, megvalósítható megoldást nem tudok, pedig arra mulhatatlan szükség volna...

Mire szabad vadászni?

Erdei szalonka március 1-jétől április 10-éig csak húzáson ejthető el, személyenként és alkalmanként két példány. Ezenkívül lőhető az egész évben elejthető szőrmes és szárnyas kártevőfajok.

MÁRCIUS

Tavaszelő, avagy Böjtmás hava

Dátum	Holdfázis	A Nap kelte nyugta	A Hold kelte nyugta	100 év átlagos hőmérséklete Celsius-fokban
1 Kedd		6.25 17.28	22.18 7.42	7,2
2 Szerda		6.23 17.30	23.33 8.18	7,5
3 Csütörtök		6.22 17.31	— 9.00	7,5
4 Péntek	☾ 17.53	6.20 17.33	0.43 9.49	7,5
5 Szombat		6.18 17.34	1.44 10.44	7,9
6 Vasárnap		6.16 17.36	2.37 11.46	7,9
7 Hétfő		6.14 17.37	3.21 12.50	8,0
8 Kedd		6.12 17.39	3.57 13.57	7,9
9 Szerda		6.10 17.40	4.28 15.03	8,1
10 Csütörtök		6.08 17.42	4.54 16.08	8,3
11 Péntek		6.06 17.43	5.19 17.12	8,3
12 Szombat	● 8.05	6.04 17.45	5.42 18.15	8,3
13 Vasárnap		6.02 17.46	6.04 19.18	8,4
14 Hétfő		6.00 17.48	6.28 20.19	9,1
15 Kedd		5.58 17.49	6.54 21.21	9,6
16 Szerda		5.56 17.51	7.22 22.21	9,8
17 Csütörtök		5.54 17.52	7.55 23.19	9,8
18 Péntek		5.52 17.53	8.33 —	10,6
19 Szombat		5.50 17.55	9.17 0.14	10,9
20 Vasárnap	☽ 13.14	5.48 17.56	10.09 1.04	11,5
21 Hétfő		5.46 17.58	11.07 1.50	11,7
22 Kedd		5.44 17.59	12.12 2.30	11,9
23 Szerda		5.42 18.01	13.22 3.06	12,2
24 Csütörtök		5.40 18.02	14.36 3.38	12,6
25 Péntek		5.38 18.03	15.53 4.08	13,0
26 Szombat		5.36 18.05	17.11 4.37	13,4
27 Vasárnap	☉ 12.10	5.34 18.06	18.32 5.07	13,5
28 Hétfő		5.32 18.08	19.53 5.38	13,1
29 Kedd		5.30 18.09	21.12 6.14	12,9
30 Szerda		5.28 18.10	22.27 6.55	13,1
31 Csütörtök		5.26 18.12	23.34 7.42	13,5

ÁPRILIS

Tavaszhó, avagy Szentgyörgy hava

1 Péntek		5.24 18.13	— 8.37	14,1
2 Szombat		5.22 18.15	0.31 9.39	14,1
3 Vasárnap	☾ 3.55	5.20 18.16	1.19 10.44	14,1
4 Hétfő		5.18 18.18	1.58 11.50	14,4
5 Kedd		5.16 18.19	2.30 12.56	14,9
6 Szerda		5.14 18.20	2.58 14.01	14,9
7 Csütörtök		5.12 18.22	3.23 15.05	14,9
8 Péntek		5.10 18.23	3.46 16.07	14,3
9 Szombat		5.08 18.25	4.09 17.09	14,2
10 Vasárnap		5.06 18.26	4.33 18.11	14,4
11 Hétfő	● 1.17	5.04 18.27	4.57 19.12	14,6
12 Kedd		5.02 18.29	5.25 20.13	15,3
13 Szerda		5.00 18.30	5.56 21.11	15,8
14 Csütörtök		4.58 18.32	6.32 22.07	15,7
15 Péntek		4.56 18.33	7.15 22.59	16,5
16 Szombat		4.54 18.34	8.03 23.46	16,5
17 Vasárnap		4.53 18.36	8.58 —	16,3

Újhold – ●; Első negyed – ☽; Holdtölte – ☉; Utolsó negyed – ☾

APRÓHIRDETÉS

A Diana Antikvárium ajánlata: Ezer darabot meghaladó magyar nyelvű vadászkönyvgyűjtemény – számos ritkaságot tartalmaz – kizárólag egy tételben eladó. Zsikai István, 6900 Makó, Zrínyi u. 34. Tel.: 62/411-561.

8-20x50-es kereső távcső eladó, irányár: 12 000 Ft, MZT éjszakai távcső 25 000 Ft-ért, és LAKESIELD 0.22-es, táras, 3-9x40 céltávcsővel 25 000 Ft-ért eladó. Telefon: 06-60/370-214.

Welsh terrier kutyakölykök aktívan vadászó szülőktől eladók. Kiss György 8800 Nagykanizsa, Ráckert u. 2.

4 hónapos szarvasbarna hannoveri véreb szuka, törzskönyvvel, tetoválva, oltva eladó, tenyésztőtől. Érdeklődni: egész nap 178-5694-es telefonon, Takéts Péter.

Törzskönyvezett, bevadászt szülőktől Labrador Retriever februári születésű kölyökkutyák eladók. Éles József 4080 Hajdúnánás, Nagy S. u. 24. Telefon: 52/381-305.

CAC-, CACIB-szülőktől hannoveri véreb kiskutyák eladók. Cim: Farkas György, Bakonyháza, Alkotmány u. 2.

Gordon szetter kölykök eladók, vadászoknak kedvezmény. Takács, Marcalgergelyi, Újmajor 9.

Törzskönyvezett, fűtetovált, 1993. augusztus 13-án született, magyar vizsla kan és szuka kölykök eladók. Erd.: 26/330-230, Folhoffer.

Eladó igényesnek 7,62-es luxuskivitelezésű golyós vadászfegyver, japán céltávcsővel, tokkal. Erd.: 271-3908 telefonon, Dr. Hatályk.

Új Mauser 98-as típusú 30-06-os golyós fegyver 3x9x40-es céltávcsővel felszerelve eladó. Érdeklődni: Éles József 4080 Hajdúnánás, Nagy S. u. 24. Telefon: 52/381-305.

Garanciális, 1,5 éves magyar FÉG 7x64-es golyós vadászfegyver Tasco 6x40-es távcsővel, acélszerelékkel eladó. Irányár:

45 000 Ft. Tóth Tibor, 9735 Csepreg, Széchenyi tér 12/15.

022-es magnum, 6x42-es céltávcsővel, új állapotban eladó. Kiss János, Tel.: 66/310-579.

Eladó 30-06 golyós Zastava puska újszerű állapotban VZF 3-12x56-M-Jena távcsővel szerelve, haláleset miatt. Tel.: 56/350-903, 56/350-085 du.

Eladó 8x57 JRS/16/70 Büchag bockbüchs 4x32-es Zeiss céltávcsővel szerelve és 7x64 Zastava 6x42-es Swarovsky céltávcsővel szerelve. Erd.: az esti órákban a 22/354-017-es telefonon.

Eladó 1 db 30-06 TIKKA 65M, 3-9x42 TASCÓ céltávcsővel, 1 db 16-os IZS Bock, 1 db 12-es IZS egycsőű 6x40 céltávcsővel, lámpával. Érdeklődni: 10 óra után 34/384-933-as telefonon.

Vadásztársak segítségét kérem! Csödudor

miatt leselejteztek FÉG gyártmányú puskámat, ezért megvételre keresek egy duplagolyós váltócsövet 7x65 R kaliberben. Ajánlatokat „A golyós-váltócsöves” jellegre a szerkesztőségbe küldjék.

Vadásztársaságok, vállalkozók, vendéglősök, figyelem!

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum Európai hírű tróféagyűjteményéből DEKORÁCIÓS célokra – kedvező bérleti díj ellenében – tróféákat kölcsönöz. Felvilágosítás telefonon: 142-9925 Bányai Józsefnél.

Mély fájdalommal tudatjuk azokkal, akik ismerték és szerették, hogy Dr. Csikos Ferenc, a Mavos Csongrád megyei intézőbizottságának és a szegedi Széchenyi Zsigmond Vadásztársaságnak volt elnöke 1994. február 13-án, 64 éves korában váratlanul elhunyt. Emlékét kegyelettel megőrizzük. Széchenyi Zsigmond Vt. tagsága.

HÖLGYVÁLASZ

BIZONYÁRA NEMIGEN AKAD VADÁSZ, AKI NE LAPOZGATTA VOLNA VÉGIG EGYSZER-EGYSZER A KEZÉBE KERÜLT, EGÉSZ EURÓPÁBAN ÜZLETLÁNCÁRÓL ISMERT FRANKONIA SZEMET GYÖNYÖRKÖDTETŐ KATALÓGUSÁT. A NAGYNEVŰ CÉG A TÖBBIÉHEZ HASONLÓAN MÁR 1989 ŐSZÉN A FRANKONIA-TRÓFEA KFT. MEGALAPÍTÁSÁVAL MEGKEZDTE A „NYOMULÁST” A HAZAI PIACRA. TÓTH ISTVÁNNÉ – JULIKA – A CÉG ÜGYVEZETŐJE TÖBB ÉVTIZEDES VADÁSZMŰLTAL A HÁTA MÖGÖTT, TÍZ ÉVE DOLGOZIK A SZAKTERÜLETEN.

Vadászlap: – Igazán szerencsésnek mondható az, akinek hivatása egybeesik szenvedélyével is. Hogyan kezdődött a kapcsolata a vadászattal?

Tóth Istvánné: – Ahogy mondják, beleszülettem. Édesapám mellett kezdtem, bátyám is vadászember, és mindezek meghatározó gyermekkori indíttatások. Az egykori gödöllői Természetfilmzők Vadásztársaságánál szereztem az első tapasztalatokat, és mindezek után talán természetes, hogy férjem is szenvedélyes vadász. 1976 óta a bátaapáti társaságban vadászunk mindketten, ahol nyolc évig a titkári teendőket is elláttam. Csodálatos emlékeim, élményeim vannak, amelyek nagy részét – természetesen – együtt éltük át, ezért talán többet is érnek. Sajnos időhiány miatt sokal kevesebbet jutok ki a területre, mint azt szeretném. Legutóbb karácsony és újév között voltunk lenn. Csodálatos havas táj fogadott, csizmaszárig érő hóval. Csak gyönyörködtünk a vadban, nem löttünk semmit, mégis felejthetetlen élmény volt.

Vadászlap: – Ne tűnjék gonoszkodásnak, de házaspár esetében önként vetődik fel a kérdés vadászok között, van-e valamiféle rivalizálás?

Tóth Istvánné: – Szó nincs ilyesmiről, mindketten örülünk egymás sikereinek, ugyanúgy mint bármelyik vadásztársaménak. Mégis, mivel a vadászat sikere a szerencsén múlik, talán én vagyok a szerencsésebb. Szívesebben cserkelek, a férfiak általában kényelmesebbek, de ez soha nem okozott gondot.

FOTO: POLSTER GABRIELLA

Vadászlap: – Milyen sikerei, vadászélményei voltak?

Tóth Istvánné: – Meglőhettem „lebenhirschemet”, a 10,80 kilós, 222 pontos, aranyérmes szarvasbikám, medvémet Romániában, 450 grammos agancsú őzszakomat Bulgáriában, lőttem két zergét Ausztriában. Nos, az volt aztán igazi vadászat! Kétezer méterről másztunk fel a háromezer méteres területre a zergék nyomában. Ha rajtam múlna, ilyen próbatételt írnék elő minden vadászvizsgára. Mégis a kedvenc vadam a vaddisznó. A nagy agyarasokkal ugyan nincs szerencsém, inkább a süldeikkel.

– **Vadászlap:** – A vérbeli kereskedő mindig a kínálatra büszke. Önnek milyen fegyverei vannak?

Tóth Istvánné: – Kedvencem az „öreg” 8 x 57-es, végigagyas, „stucni” Mauser. Nevezetes puska, mert a néhai Szigeti Kálmáné, az egykori híres vadászmesterünké volt. A 222-es Remington, a .30-06/12-es vegyescsövű bockbüchs golyós fegyver és a három sörétes Merkel – mindhárom kaliberben – az „arzenál”. Az utóbbiakat igencsak kímélem, mert apróvadászatra ritkán jutok el, inkább egy-egy szalonkázásra, de tényleg csak annak semmihez nem hasonlítható hangulata miatt...

Vadászlap: – Hogyan ítéli meg a vadászfelszerelések hazai piacát?

Tóth Istvánné: – Inkább stagnálnak mondanám, és csak azok maradnak meg, akik hosszú távon gondol-

kodnak. Sokan azt hitték, hogy a gyors meggazdagodás egyik módja ez. Mi elsősorban nagykereskedéssel foglalkozunk, zömében a viszonteladók keresik fel gödöllői telephelyünket. Több mint 80 üzlettel állunk kapcsolatban és a konkurenciával is sikerült korrekt, mindkét fél számára előnyös partnerkapcsolatot kialakítani. Sajnos vannak gondjaink is, akad – és talán egyre több – olyan vevőnk, aki „megfeledkezik” az elvitt áru ellenértékének átutalásáról. Felszólítás, inkasszó, csupa türelmjáték, de talán mondanom sem kell, hogy tisztességes üzleti viszonyok között ilyen nincs, és ehhez nem is lehet hozzászólni. Igyezzünk árainkkal jobbak lenni mint mások, főként a ruházatban, elsősorban nívós, igényes, de hazai termékeket árulunk. Természetesen, ha bárki bejön a boltba, ugyanúgy kiszolgáljuk, mint a viszonteladókat. Sőt, ha levélben megírja, mire van szüksége – a fegyver és lőszer kivételével –, csomagban utánvétellel címére megküldjük. Csak példaként említem a Frankonia cég kínai leányvállalatát, a Norkoniát, amely cég fegyver- és keresőtávcsövei minden másnál olcsóbbak és közkedveltek. Gondolom a cégünk 50 milliós árú készletéből az igényes vevők is megtalálják a számukra megfelelő cikket. Forgalmunk folyamatosan emelkedik és ez a mai gazdasági helyzetben nem túl gyakori. Szolidnak mondható árákkal, megbízható minőségű termékekkel igyekszünk a vevőink, a vadászok kedvében járni.

– y –

SZÍNPADRA, VADÁSZOK!

A Vadászati Kulturális Egyesület szervezésében március 29-én és április 29-én 19 órai kezdettel a Vidám Színpadon (Budapest VI., Révay u. 18.) vidám, színházi estet rendezünk.

Közreműködők:

Balázsovits Lajos
Bánffy György
Benkő Gyula
Bitskei Tibor
Bodrogi Gyula

Faragó Vera
Haumann Péter
Hofi Géza
Horváth Gyula
Koncz Gábor

Markos György
Rakk Tamás
Sáfár Anikó
Tiboldi Mária
Voith Ági

és még sokan mások

RENDEZI: BODROGI GYULA ÉS SZINETÁR MIKLÓS

Jegyek elővételben a Vadászati Kulturális Egyesületnél (Budapest V., Honvéd u. 8. IV. em. 3. Telefon: 131-4368, 131-1631), illetőleg a Vidám Színpad szervezésén (Budapest VI., Révay u. 18. Telefon: 131-5769) kaphatók 500–700–900 forintos áron.

EZ AZ, AMIT NEM SZABAD KIHAGYNI!

AZ ERDEI SZALONKÁRÓL

(A szerk. megjegyzése: az alcím akár az is lehetne: „Hallgass a szívedre...”)

A Fidesz Zöld Frakciót számos kritika érte, amiért nyíltan felvállalta az erdei szalonka védetté nyilvánításának a kérdését. Ezúton szeretném a Vadászlapon egy kicsit bővebben kifejteni álláspontunkat, remélve, hogy ezáltal jobban érthetővé válnak érveink.

Napjainkban a természetvédelem súlya egyre erősebben jelenik meg mind a hazai, mind a nemzetközi életben. Ezek alól nem lehet kivétel a vadászat se, ezért különös súllyal kell kezelni a vadászható állatfajok körét és a vadászati idenyek megállapítását célzó rendelkezéseket.

A 8/1993. (I. 30.) FM rendelet a vadgazdálkodásról és a vadásatról az erdei szalonka (*Scolopax rusticola*) esetében úgy rendelkezik, hogy március 1. és április 10. között húzáson vadászható, egy alkalommal, személyenként legfeljebb 2 db ejthető el. Az elmúlt évekhez viszonyítva (amikor is még április 20-a volt a vadászati ideny vége és nem voltak különböző megszorítások az elejthető madarak számát illetően) óriási lépésnek tekinthető a rendelet ilyen formában történő kihirdetése.

(A szerk. megjegyzése: a szerző „tájékozottsága” úgy tűnik hiányos. Évtizedek óta korlátozott az egy húzáson elejthető madarak száma!)

Véleményünk szerint azonban az erdei szalonka vadászatának teljes betiltása és természetvédelmi védelem alá helyezése lett volna az igazán megnyugtató. Ezért indítványoztuk 1993. július 15-én kelt és az érintett tárcáknak elküldött leve-

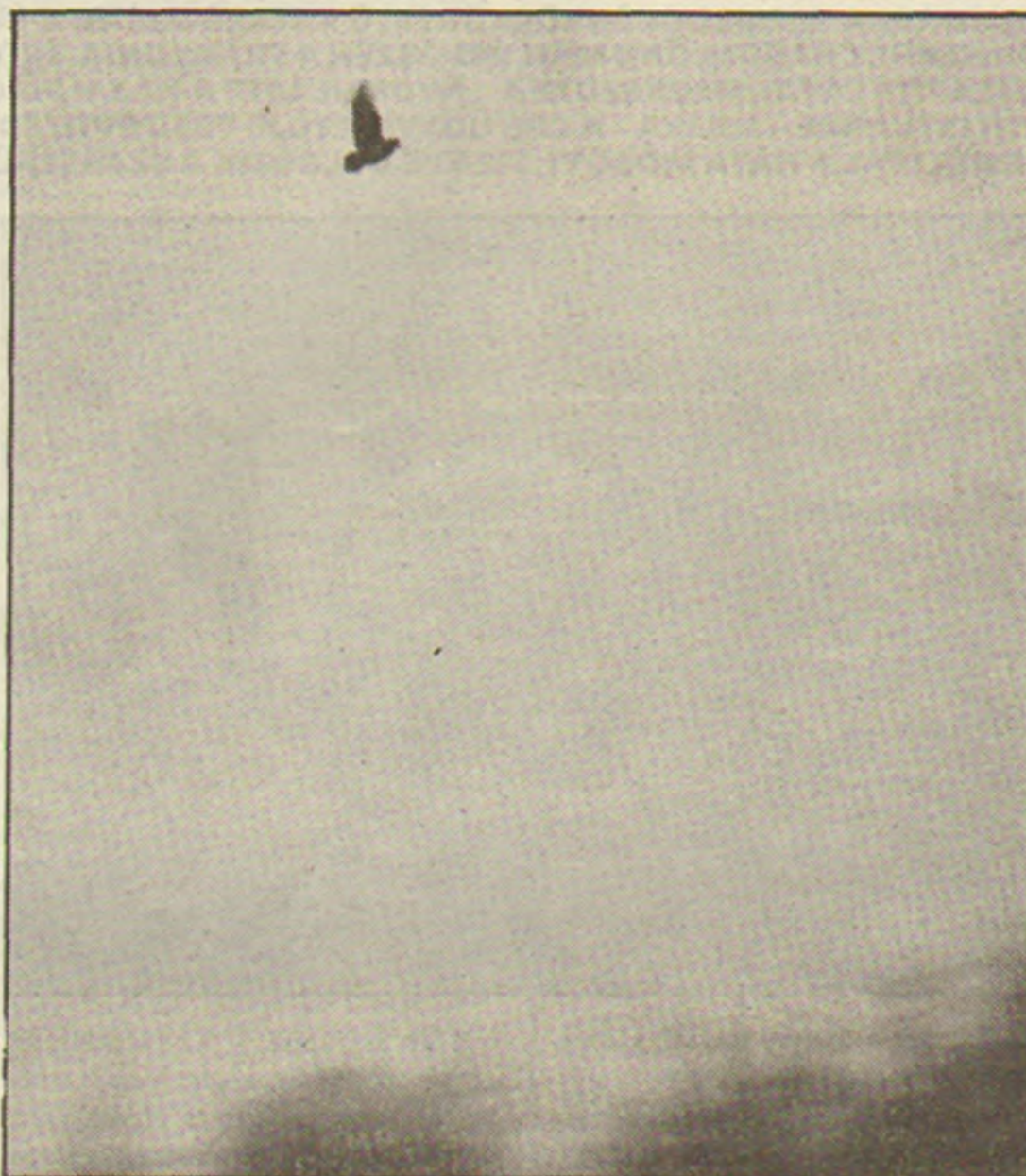

FOTO: POLSTER GABRIELLA

lünkben, hogy vegyék le a vadászható fajok listájáról, és azzal egyidejűleg vonják természetvédelmi oltalom alá.

Dr. Gyurkó János környezetvédelmi miniszter úr válaszelevelében bár egyetértéséről biztosított, mégsem áll módjában a vadászati tilalom és a védelem elrendelése. Ugyanakkor indokoltnak tartja,

hogy a faj vadászati idenyét tovább mérsékeljék. Sajnálatos tény, hogy a Földművelésügyi Minisztérium mind a mai napig nem válaszolt indítványunkra.

(A szerk. megjegyzése: Dr. Gyurkó noha életében nem vadászott szalonkára. Hál' Istennek az FM-ben még vannak vadászok!)

Megítélésünk, hogy az erdei szalonka fennmaradása érdekében, a közeledő vadászati ideny és a természetvédők-vadászok ellentétének feloldása miatt indokolt lenne, (mivel teljes védelem alá vonása egyelőre az érintett tárca passzív magatartása miatt nem érhető el), ha vadászatát csupán március hónapban engedélyeznék, március 1. és 31. között. Ezt józan kompromisszumnak lehetne tekinteni.

(A szerk. megjegyzése: A „józsanság” kire lenne jellemző?)

Európa-szerte (sajnos a dél-európai államokat leszámítva, ahol korlátozás nélkül hálózzák és lövik a szalonkát és más vonuló madarakat), mindinkább teret nyer az a szemlélet, hogy jelentős mértékben csökkentik vadászatát, illetve teljesen be is szüntetik azt. Természetesen tisztában vagyunk azzal, hogy a honi vadászok által elejtett madarak száma nem jelentős (főleg az említett dél-európai hálózások és vadászatok viszonylatában), ezért is lenne célszerű a további vadászati korlátozás elrendelése.

(A szerk. megjegyzése: Nesze neked logika! Ha valamiből keveset lövünk, „célszerű” megszüntetni?)

Ez az intézkedés példaértékű lehetne más európai országok felé, valamint megszüntetne egy olyan vadászati módot (ami egyébként madárfajok esetében egyedülálló), hogy párzasi időben lövik le a madarakat. Mindezzel a honi vadász-társadalom tanújelét adhatná természetvédelmi elkötelezettségének is.

Gera Pál,
A Fidesz Zöld Frakció
vadgazdálkodási referense

Hogyan értékeljük a magyar szalonkázást?

A Nimród márciusi számában is körvonalazni próbáltam a földrésznünkön folyó szalonkavadászatot, a felsorolt adatokat itt nem kívánom ismételni. Csupán a végeredményt emelem ki, mely szerint a magyar szalonkaszákmány az Európából ismert (és bizonyára messze nem teljességet jelentő) összerítéknek 0,04 százaléka! Más szóval a faj hasznosítása és védelme terén a magyar szalonkázásnak gyakorlatilag számításba vehető szerepe nincs! Mindezt a szerző is némiképp érzékelteti. Marad az elvi oldala, a szaporodási időszakban történő vadászat elítélése. Ez biológiailag valóban kifogásolhatónak tűnik, és épp úgy felvethetjük a bőgő szarvas, jávor, barcogódám, úzekedő zerge, őz esetében. Mindezt pedig nagy hagyományokkal világszerte ma is gyakorol-

ják a vadászat szakmai-etikai irányítására hivatott CIC egyetértésével! Úgy vélem, ebben mindaddig nincs is kivétel, amíg ez az érintett vadfajok kívánatos állományviszonyait nem károsítja. A vadfélékkel gazdálkodunk, a gazdálkodás pedig addig fedi a szó fogalmát, amíg ez a vadpopulációk számára elviselhető. Akkor válik már rablógazdálkodásá, ha túllép azon. A szalonkával nálunk gazdálkodnak, számos nyugat- és dél-európai – közöttük nem egy természetvédelmi hangadó – országban pedig szemérmetlenül rablógazdálkodnak!

Néhány évvel ezelőtt egy rangos madárvédelmi konferencián már megvívta a magam szalonkacsatáját, amikor a körülményeit nem ismerő hozzászóló a tavaszi ideny miatt bennünket bírálta. Mikor

azonban a magyar szalonkázások mikéntjét részleteiben is felfedtem, ugyanez a madárvédő nemzetközi szaktekinetly már ártalmatlannak, és szakszerűen szabályozottnak minősítette a hazai szalonkázásokat. Ha példamutató szándékkal védetté nyilvánítanánk a szalonkát és várnánk, hogy az angolok, a franciák, a spanyolok, az olaszok, meg a többi „nagy fogyasztó” ettől magába szállva hasonlóképpen cselekszik majd, ez épp olyan gyermekded okoskodás, mintha a magyar honvédséggel át akarnánk venni a NATO hadseregének világbékére felügyelő szerepét. A szalonkák töredékesen ismert világlálmánya sem indokolja még, hogy e fajt kivonják a vadászható sorából. Ezért sokkal célravezetőbb, ha a nemzetközi konferenciákat látogató magyar ter-

mesztvédők és vadbiológusok szorgalmazzák a tengerparti telelőhelyeken a vadászidények korlátozását, a személyenként-naponta elejthető számának mértéktartó megszabását, a szakmailag és etikailag megfelelő vadászati módokat. Bizonyára sokakkal vitába kell szállnom a március 31-ére javasolt idenyzárásról. Nálunk a szalonka olyan elvetté költ, hogy fészkelőállományról nem beszélhetünk. A szakaszosan átvonulók vadásztáról tudjuk, hogy az egy-egy országgrészben önmagát is mintegy 10-15 napra korlátozza. Ha azt a néhány kora áprilisi napot kiiktatjuk, ezzel az északi hegyvidéken élő vadászokat gyakorlatilag megfosztjuk a szalonkázás lehetőségétől.

Dr. Sterbetz István
ornithológus

PÉLDAMUTATÁS?

Sokadszor olvasom Gera Pál javaslatát az erdei szalonka „teljes védelméről” és érzem, valamit válaszolni kellene, de mit mondhatunk – mi vadászok – egy ilyen véleményre?

Mélységesen megértem a Földművelésügyi Minisztériumot, hogy válasz nélkül hagyta az indítványt. Hiszen a magyar vadászok már eddig is sokat tettek az erdei szalonka védelméért! Intézkedésük már így is „példaértékű”, de a jó példa nem érdekli a világot, csak a cikk írója ezt nem veszi tudomásul. Pedig többel és talán nagyobb súlyúakkal szolgáltunk már a történelem során, mindhiába.

Az első nemzetiségi „törvény” (Szent István intelmei írához);

a vlah (román) pásztorok letelepítése és adómentessége (III. Endre);

az első vallásszabadsági törvény (Torda, 1568);

a múlt században a zsidók számlálatlan befogadása;

a II. világháborús helyzet ellenére Európában egyedülálló védelmük biztosítása (a német megszállásig egyetlen zsidót sem deportáltak hazánkba), 1956 stb. – vég nélkül.

Am a világ nem törődött a magyar példákkal... sőt! Ezért aztán elhagyhatjuk a példamutatást ez esetben.

Tisztelettel kérem Gera Pál vadgazdálkodási referens urat, vizsgálja felül azon állítását is, miszerint a természetvédők és a vadászok között ellentét lenne! Az ún. „zöldek” még nem is léteztek, amikor már a vadászok úgy kezelték a világhírű magyar vadállományt, hogy az hírnevét, minőségét és mennyiségét megőrizte – sőt gyarapította, pedig „boldog-boldogtalan” ide járt és jár vadászni.

Ez a vadállomány most válik semmivé, nem a vadászok, hanem a gazdaságpolitika hibájából. Természeti értékeinkből sok mindent kel-

lene védeni, nemcsak a zöldeknek, hanem mindannyiunknak, például erdeinket.

Igen, hallom a szavát, itt most az erdei szalonkáról van szó és nem az a megoldás, hogy egymásra mutogatunk. Csakhogy, mint a neve is mutatja, e gyönyörű madárnak az erdő az élettere. Így annak biztosítása, illetve pusztulása a madár jövője is...

Majd lejjebb még egyszer ugyanaz az ellentmondás a cikkben, hogy „érvei jobban érthetővé váljanak”. „Természetesen tisztában (sic) vagyunk azzal, hogy a honi vadászok által elejtett madarak száma nem jelentős (...), ezért is lenne célszerű a további vadászati korlátozás elrendelése.” A nyilvánvaló ellentmondásból is látható, hogy a javaslat értelmetlen. (Reméljük soká él, kinek halálhírét keltik!) A magyar vadászok önmaguktól is beszüntetik a vadászatot – mint ezt már számtalan példa bizonyítja –, ha ar-

ra szükség lesz és ez példaértékű lehet mások számára! Úgy látom, a Fidesz vadgazdálkodási referensének halvány fogalma sincs a vadászatról, a vadgazdálkodásról és a vadállományról. Nem az egyetlen – sajnos –, aki olyasmivel foglalkozik, amihez nem ért. De hogy legyen róla fogalma, tisztelettel meghívom (címem a szerkesztőségben) a legszebb vadászatra: egy szalonkahúzásra. Akkor bizonyára megértheti, polgáraink kb. egy ezeléke miért szeretik és jár szalonkázni. Azt is meglátja, hogy az erdei szalonka nincs végveszélyben, és ha lesz, azt nem a vadászok okozzák.

Átéli neves vadászunk, Pataki Péter ma már klasszikusnak számító megfogalmazását, miszerint „A szalonkavadászat húsz perc áhitat!” Tisztelt Gera Pál, kívánom, legyen benne része és be fogja látni, a vadászoktól nem kell féltetnie a szalonkát.

Dűcz László
vadász

Az erdei szalonka védelméről

Mint az igaz-szalonkavadászok egyik legaktívabb „kutató vadásza” és mint az Állatorvostudományi Egyetem „vadgazdálkodási és vadegészségügyi” szakelőadója, Török András igaz-szalonkavadász barátommal már évtizedek óta összehasonlító vizsgálatokat végeztünk a hegyvidéki Pilisi Állami Parkerdő, valamint Lónya-Tiszakeresztény között síkvidéki láperdők térségein tapasztalható szalonkamozgásokról tavaszanként. Ezekről a konkrét adatainkról a Nimród hasábjain cikkeinkben számadatokkal és „vonulási görbékkel” számoltunk be és mutattuk ki, hogy a kitavaszkodási napok és az időjárási viszonyaink tükrében az erdei szalonkák hazánkban átvonulóban mikortól és meddig tartózkodnak erdeinkben. Ugyanakkor kimutattuk, hogy a számunkra annyira kedves hosszú csőrűek száma hogyan növekedik az 1978 és 1985 között végzett megfigyeléseink alapján.

Ezeket az adatainkat az FM Vadászati és Halászati önálló osztályának országos jelentéseivel összesítve – kiderült, hogy Magyarországon tavaszanként csupán csak 1700-2000 erdei szalonka kerül terítékre. S közülük mindössze 2,4-3 százalék csupán a nőivarú példány!

Megfigyeléseinkből az is kiderült, hogy a magyar erdőket a mindenkor kitavaszkodások függvényében fokozatosan lepik el az „avarszinruhás madarak” március 1. és április 20. között. Éppen ezért sérelmesnek, sőt igazságtalanul büntető jellegűnek tartjuk a jelen-

legi tilalmi rendeletet: mely szerint március 1-jétől csak április 10-éig – lerövidítve – szalonkázhatunk! A törvényhozásnak sokkal körültekintőbbnek kellene lennie, hiszen ezzel a rövidített időnyel

elfogadta a vadászati főosztályunk és soron kívül – még az áprilisi közlönyben április 20-áig kinyújtotta a vadászati időnyt!

Ezzel kapcsolatban meg kell nyugtatnom az aggályoskodókat,

KÉSZÜLŐDÉS

egyszerűen kirekeszti azokat a szalonkavadászokat a lehetőségéből, akik Észak-Magyarország zónájában laknak! Mire a szalonkák a felső régióba felérnek: már beáll a tilalmi időszak!

Több mint 20 éve annak, amikor az én bizonyító cikkem érvelését

akik azt mondják, hogy akkor már megkezdődik a szalonkák fészkelési ideje. A mi erdeink területi zónája a fészkelési területük alatt fekszik, és egészen kivételes tavaszokról akadnak csupán fészkelési adataink! A fészken ülő kotló szalonka természetesen nem mozog!

A korrogva-pisszegve húzó szalonka mind him! A tojók csupán a húzás végén, szürkületkor indulnak hangtalanul táplálkozási területet keresve, egészen alacsonyan a bokrok felett. Húzás alatt csakis akkor kap szárnyra, ha két-három him hevesen udvarolva felröppen-ti. Ezért a szabály, hogy kettes-hármas cvikkekből mindig a hátsóra lövünk!

Még 1973-ban, amikor Vallus Pál volt a MAVOSZ és egyben a CIC (Nemzetközi Vadászati Szövetségünk elnöke is, szerettem volna kihasználni a „helyzeti előnyünket”, és megkértem, hogy adjunk be a CIC közgyűlésére egy megnyugtató és mértéktartó javaslatot, hogy egész Európára kiterjedő vadászati időnyeket csakis a tavaszi húzási szezonra állapítsanak meg. A francia nyelven megírt beadványunk felolvasása után a franciák válasza csak egy mosoly volt. Küldtek a számomra a franciák a „Nemzeti Szalonkavadászok Klubja” „LA MORDORÉE” – „AZ ARANYOS BARNA SZÍNŰEK” c. lapjából 3 számot, amelynek borítóján Pierre Malbec úr mottója áll: „Vadásszál rájuk a lehető legtöbbet, de a legkevesebbet ejtsél el belőlük!” – Hát ami azt illeti, mi magyar szalonkavadászok ezt szóról szóra betartjuk!

De javaslatomat próbálja meg újból a Fidesz képviselője! S majd ha Nyugaton is olyan mértéktartóakká válnak, mint a magyar szalonkavadászok, akkor üsse a tapasztalatlan orrát az ügyünkbe!

Dr. Janisch Miklós
igaz-szalonkavadász

A bagolyfejű apropóján

Jómagam már nemigen vadászom szalonkára. Nem azért, mert lelővést elítélném, hanem azért, mert hivatasos vadászként tavasszal más elfoglaltságom is akad, meg aztán minden vadásznak (és nem vadásznak) szíve joga, hogy egy bizonyos dologban milyen álláspontra helyezkedik. Ettől függetlenül megértem azokat, akik szenvedéllyel lesik ezt a titokzatos madarat. Hogy miért, ennek érzékeltetéséhez az én tollam kevés, hadd forduljak olyanokhoz, akik ebben utolérhetetlenek voltak.

Így ír erről Széchenyi Zsigmond: „Feslő hóvirágok utolsói – fűzfabarka bársonya – sombokor aranyfátyla – kankalin kénsárga csokorfészke – májvirág kék csillaga – lánykörcsin lila bolyhos harangja – lopva nyíló ibolya első lélegzete... Íme egy marékra való nappali szalonka hangulat!

Hát még az alkonyatiak! Távoli estharang gingallója, civakodva csendesedő rigók, kakatolva elülő fácánok szunnyasztója, vacsoracsillag szerény felvillanása, ganajtúró bogár ide-oda cikázó zümögése...

De mindenekelett az illat! Az a leírhatatlan márciusi zamat, amiben tétován keveredik az előző őszerenyedésének, letűnt tél szigorának, tavaszi rügy fakadásának közös balzsama. Sajátságos illategyveleg, ami nemcsak együttesen, hanem külön-külön, szagonként is – szalonkalest jelent!

Fekete István talán egy kicsivel prózaiabb ebben a kérdésben:

„Az alkony öregszik. Halkul. Már majdnem estévé nővi ki magát, amikor halk korrogás indul el felém. Az öröm szétszalad bennem és ha ez az éhes, csahos öreg puská nem lenne a kezemben, most megemelném a kalapom, mélyen meghajolnék és az imbolygó, titokzatos madárban köszönteném a tavaszi estét, a csillagot, a rigófüttyöt, a vágycakat, az örömeiket, s az egész erdő suttagó életre ébredését.

De itt a puská. Vaksi szemét fel emeli és megfeszül benne a porrá tört erő.” „Balról, magasan a fenyők felett repül madaram. Korrogását elkapkodja a szél. Olyan messze van tőlem, hogy talán még lehozná a sörét. Talán!

Csendesen leeresztem a puskám. Miért szerezzek magamnak rossz éjszakát! Vége lenne ennek a kedves, hangulatos estnek, ha látnám, hogy vergődik egy darabig a levegőben, és lehull valahol messze. Kínlódva, ösztönös rémségekkel gyötrődve várná a reggelt, amíg a róka, nyest, görény, menyét rá nem találja az éjszakában.

Repül a madaram. Nem baj! Inkább menjen el! Már majdnem el-

A LESHELYEN

tűnik, amikor homályosan látom, hogy nagy ivben fordul. Talán engemet nézett este Szent Hubertus és azt mondta:

Ennek a vadásznak jutalom jár! – És felém fordította a madarat.

Mire felocsúdtam, már ivelt is lefelé. Egy kis cserbokor ijedten zörrent meg, amikor ráesett, egy vadrózsa irigyen karmolt az arcomba, de én halkán füttyörészve vittem haza első szalonkámot.

Hát ilyen módon „gyilkolta hobiból” az erdei szalonkát az a Fekete

István, akinek természeti tárgyú írásain generációk nőttek fel és fognak is felnőni, és akit ma az Állatvédők Egyesülete méltónak talált arra, hogy a nevét viselje. Annak ellenére, hogy ők is tudják: Fekete István vadász volt. Nem volt szentimentális, nagyon jól tudta, hogy minden élőlény csak egy másik léte árán tarthatja fenn a magát. Ő megértette és elfogadta ezt a tényt, hisz a természetet járva nap mint nap ezt tapasztalta, és nem habozott beleavatkozni a dolgok menetébe. Az elejtett kóbor kutya sorsát a következőképp vélelmezte: Megvan öreg baglyom egész heti tápláléka. Ma egy ilyen dolognak lassan már országos sajtóvisszhangja támad, miközben szó sem esik azokról az emberekről, akik luxusautóikból, valahol az út mellett kilökkik a megunt kedvencet, majd sietve távoznak szegényük színhelyéről.

Valamikor azt tanították nekünk, hogy az embert a munka emelte ki az állatvilágból. Én úgy vélném inkább, hogy a létfenntartás elemi ösztöne, ezen belül a vadászat is – volt az a mozgató rugó, amely emberelődünket elindította ezen az úton. Hisz nem mást, mint a vadászeszközeit kellett először fejlesztenie, hogy képes legyen fennmaradni a létért való küzdelemben, nála sokkal erősebb ellenfelekkel szemben. Ha végignézzük az emberiség őskori leletekből rekonstruált történetét, akkor bizony nagyon kis szakasz esik a civilizációs fejlődés időszakára és összehasonlíthatatlanul hosszabb az a szakasz, amikor az ember csak vadászott. Nem csoda tehát, hogy sokunkban megmaradt ez az atavisztikus ösztön. Gén-

jeinkben hordozzuk és kielégülést keres. Amennyire vissza tudok emlékezni gyerekkoromra, ha megláttam egy halat a vízben, valami megmozdult bennem: kifogni?!

Ugyanez a hajlam indított el aztán, a hivatasos vadász pályán. Meggyőződése, hogy sok bigott természetvédő, ha olyan testközelből látná a természetet, mint a vadászok, bizony nagyot változtatna álláspontján. A vadász alapvető érdeke nem az, hogy egyes állatfajok szigetszerűen, vagy génbankokban, esetleg csak állatkertekben maradjanak fenn az utókor számára – ahogy ezt mostanában oly sokan már elfogadják – hanem az, hogy az állatfajok vadászható mennyiségben maradjanak fenn. A vadász, amikor a fogoly újbóli elszaporodásán fáradozik, nemcsak ezt a madarat akarja újból a határban látni, hisz nagyon jól tudja, hogy a fogoly nem létezhet a rovarvilág, az őshonos növényzet gyommagvai nélkül, és ez még egy hosszú élőlény sor létezését feltételezi. A rovarzűmmögés, a pillangók röpte, a különböző növények illata, éppúgy tartozéka a határ életének, mint a fogolycsirizelés. És bizvást állíthatom, elfér abba még a puszkadurranás is. A vadász által meglőtt vad mennyisége, szabályozott körülmények között, nem bonthatja meg a természet egyensúlyát. Az igazi valós veszélyt az élőlények tömeges pusztulása jelenti. Gondoljunk csak el, milyen tömeget pusztít el egyetlen mezőgazdasági tábla repülőgépes permetezése. Milyen iszonyú pusztítást végez a talaj mikroflórájában egy vegyszeres gyomirtás?

Mostanában aszályos éveket élünk, de ha megjön a várva várt eső, nem örülhetünk neki igazán. Azelőtt azt mondták rá: aranyat ér. Manapság inkább savat ér, a légkörből kimosott szennyet, az allergiásoknak asztmarohamot, és hogy az erdőknek mit ér, az látja, aki ránéz a fák leveleire. Lehetséges volna, hogy ez a tömeges pusztítás nem olyan látványos, mint egy szalonka legyilkolása? Mindenesetre sokkal veszélyesebb, mert ha ez így megy tovább, akkor egyszer csak nem lesz sem ember, sem szalonka. Ezek ellen a dolgok ellen kéne együtt harcolnunk, kedves Gera Pál. Mert a természetnek évmilliói vannak arra, hogy rendbehozza, amit mi elrontottunk, de nekünk csak egy-két évtizedünk van rá, hogy ismét fenntartás nélkül szemegessük a kéklő kőkénygyümölcsöt, vagy nyugodtan ihassunk egy erdei forrás vizéből. Egymás móresre tanítása helyett ezért kellene vállaltva harcolnunk.

Várszegi József
hivatasos vadász

TÁRSAS-VADÁSZAT

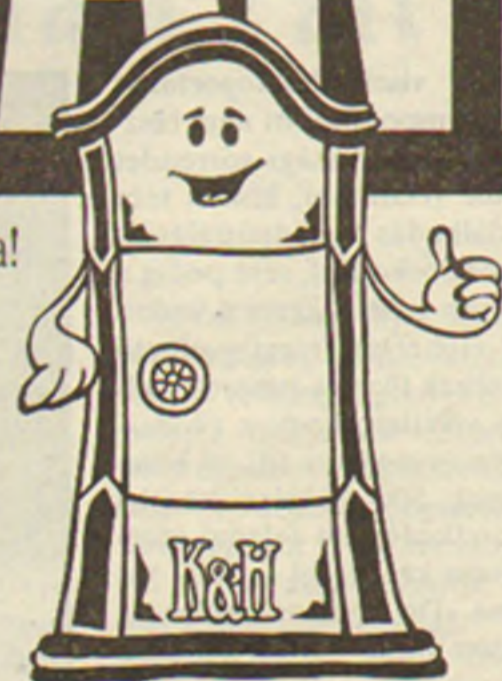
FOTO: POLSTER GABRIELLA

TARTSA

PENZÉT

TREZORBAN!

Már hétféle lejáratú idő, választható címletek, választható fix kamat, teljes körű bankgarancia!

KERESKEDELMI BANK Rt.

TREZOR ÉRTÉKJEGY

Központi információ: (06-1) 112-5343

Az aktuális eladási kamatok megtekinthetők minden hétfőn a Magyar Hírlapban és a Kurírban, hetente a Szabad Földben, naponta a Napkelte Pénzügyi Barométer című műsorában és a Képűjság 503. oldalán.

VADÁSZATI ÖKOLÓGIA 16.

Természetesen az előző számban felsorolt kategóriákat helytelen lenne mereven értelmezni, hiszen a vadnál időben és térben is változó módon akár mindegyik viselkedéscsoportot megfigyelhetjük. Végso-

ron a vadon élő állatot részben öröklött élettani sajátosságai (jó alkalmazkodóképesség, betegségekkel szembeni ellenálló képesség, rátermettség, kiváló szaporodóképesség) segítik a túléléshez, míg a viselke-

désmódok sokfélesége, többnyire a veszélyhelyzetek megelőzése és elkerülése folytán növeli az egyedek és populációk túlélési esélyeit. Természetesen minden fontos élettani funkciócsoportot (táplálékkeresés,

szaporodás és ivadékgondozás, védekezés stb.) fajra jellemző viselkedés-mozzanatsor kíséri, s ezeket a vadászható állatfajok (és ragadozók) ismertetésénél minden kézikönyv tárgyalja.

Az állat viselkedésének lényege és megismerésének haszna

Legtágabb értelemben a viselkedés az állat és környezete közötti kölcsönhatást tükröző életmegnyilvánulások egyike, amely az egyed vagy állatcsoport mozgásában, testtartásában, hangadásában vagy sajátos mirigyváladék (feromon) termelésében bekövetkező és külsőleg megfigyelhető mozzanatlanolatokban jut kifejeződésre.

A viselkedés tehát külső hatások és belső készletetek (motivációk) révén lezajló reakciólanolat, amelyben a tér és az idő is jelentős tényező és a mozzanatok sorrendje is kötött. Egy egyszerű reflexreakció avagy hosszabb ideig tartó élettani válto-

zás (pl. a növekedés és fejlődés) nem nevezhető viselkedésnek.

A vadásznak a gondjaira bízott vadpopuláció egyedeinél azok egész viselkedéskészletét ismernie kell ahhoz, hogy az egyedsűrűséget a kívánatos keretek között tudja tartani, s biztosítani tudja zavartalan táplálkozásukat, szaporodásukat, védelmet tudjon nyújtani a káros hatásoktól és a ragadozók, paraziták, kórokozók okozta veszélyektől. Az állat környezetéhez való viszonyát és a kölcsönhatásokhoz igazodó viselkedését egy külön tudományág, a viselkedésökológia foglalja össze. Mivel az egyedek vi-

selkedése az egy időben együtt élő egyedek összességében, a populáció viselkedéskészletében jut kifejeződésre, ezért soroltuk cikksorozatunk korábbi témakörének tárgyalásakor a viselkedést a populáció fontos funkcionális struktúrelemei közé.

Egy egyed vagy populáció viselkedéskészletét az ún. **etogram** vagy **akciókatalógus** segítségével lehet áttekinteni. A vadásznak jól kell ismernie a vad viselkedésnormáit, tudnia kell, hogy miként táplálkozik, hogyan választ párt magának, hogyan viselkedik vészhelyzetben, milyen különbség ismerhető fel az

egészséges és beteg állat, a him és a nőstény, a fiatal és az adult (felnőtt) állat között stb.

Milyen is egy etogram?

Egy egyed vagy populáció viselkedéskészletét többféle csoportosításban szokták felvázolni és ún. **etogramban** (etológia = viselkedés-tan) összegezni. Egy ilyen, minden fajra ill. populációra általánosítható etogramvázlatot mutatunk be. Ennek alapján minden vadász készíthet magának kedvelt vadpopulációja viselkedéskészletéről egy áttekintést és saját megfigyeléseit e szempontok szerint kiegészítheti mások tapasztalatával.

Etogram (akciókatalógus)

Tér- és időbeli orientáció	Komfort mozgások	Anyagcseréhez kapcsolódó viselkedés	Támadás, védekezés	Territoriális viselkedés	Fajfenntartásos viselkedés	Lakásépítés	Társas viselkedés
Írány- és távolság-orientáció, biológiai ritmus, navigáció	Vakaródzás, tisztálkodás, önnyalogatás, dörzsölődés, önharapdálás, fetrenghés, fürdés	Táplálékszerzés, ivás, táplálékfelvétel, táplálékraktározás, bélsárürítés, vizelet: pihenés, alvás, ásitás, nyújtózás, légvétel	Támadás, menekülés, lapulás, merevség, viselkedés-mikri	Térbeliség: lakás, helyváltoztatás, időbeliség, ritmus	Direkt, indirekt spermaátvitel pete(tojás) rakás, szünetés, ivadékgondozás, káros harc	Tok, házépítés, háló készítés, fészeképítés, odú kialakítás, földbe vajt lakásépítés	Formakülönbségek anyagcsere-kapcsolatok, információcsere, csoporteffektus, térigény (distancia)

Az egyes viselkedéscsoportokat vadászati szempontból itt nem részletezhetjük és fontossági sorrendet sem lehetne felállítani, hiszen sem a vadgazdálkodás (a vadpopulációról való gondoskodás), sem pedig a vadászat nem lehet sikeres a vadon élő állat élőhelyén megfigyelhető viselkedésének tüzetes ismerete nélkül. Nem véletlen, hogy a vadászvizsga törzsanyagában (pl. a Nimród Füzetek 500 kérdése között) számos viselkedéstani feladat megválaszolására készíti fel a fiatal vadászjelöltet. De nem válhat senki igazi képzett vadásszá, ha a mások tapasztalatát nem egészíti ki saját megfigyeléseivel. Ehhez persze sok türelemre és jó megfigyelőképességre van szükség. A rendszeres erdő-mező járás is elengedhetetlen ahhoz, hogy a vad viselkedését különböző helyen és időben (napszakban és évszakban), sokféle élethely-

zetben tüzetesen és ismételtlen megfigyelhesse. Talán nem tévedek, ha azt állítom, hogy a vadászat sava-borsa nem is annyira a vad becsérlésében és elejtésében rejlik, hanem a vadonban szereshető sok-sok megfigyelés élménye nyújthat kárpótlást a vadász fáradásaiért. És ha az emlékezőtehetségében nem bízva, valaki megfigyeléseiről feljegyzéseket készít, és ezzel kedvelt vadjainak viselkedéskészletét is fel tudja vázolni, akkor elmondhatja magáról, hogy az egyedek közötti finom viselkedésbeli eltéréseket is észrevéve, szinte egyedileg ismeri vadjait. Persze a sikeres dúvadapasztás érdekében a ragadozók viselkedésének ismerete is elengedhetetlen. A vadászati kézikönyvek ezért is részletezik a ragadozók biológiájára és viselkedésére vonatkozó ismereteket.

Dr. Székely Pál

A politikai pártok véleménye a vadászatról

Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ)

A vadállomány elsősorban a megújuló természeti örökségünk része, és csak ilyen elsődlegességgel – a vadászat keretében – környezeti erőforrás. Az ágazatban állandósult és súlyosbodó konfliktusok, válságjelek mind arra mutatnak, hogy a vadgazdálkodás és vadászat rendjében átfogó átalakítás szükséges.

Ezekre tekintettel az SZDSZ az egységes környezetvédelmi programjának alapelveit itt is érvényesíteni kívánja, amelyben első feladatként határozza meg a jelenlegi szabályozásnál hatékonyabb és áttekinthetőbb, védelmi szemléletű garanciarendszer felállítását.

Ennek során haladéktalanul megteesszük a vadgazdálkodói szakmai munka és az egyre inkább piaci elemeket mutató vadászati tevékenység teljes szervezeti és intézményi szétválasztását.

A vadállománnyal kapcsolatos alapvető – úgy mint a mindenkor természetes vadállomány fennmaradását szavatoló legkisebb állomány, és mint az élőhely természeti egyensúlyát még nem veszélyeztető legnagyobb fenntartható gazdasági célú vadállomány – állományszabályozó döntési pontokat kivonjuk a közvetlen gazdasági érdekek színteréről és azokat a tartamos megőrzésben felelős állami szakhatósági felügyeleti rendszerbe helyezzük.

Csak ilyen módon képes az állam a gazdasági tevékenységekkel érintett természeti élőrendszerek egyensúlyhelyzetét, működését (működtetését), azok természetes egységében szavatolni.

Mindenben a felügyeleti munka területi ellenőrző szerepét kívánjuk lényegesen megerősíteni.

Itt is megteremtjük az igazgatás nyitottságát. Az érintetteknek minden lehetséges szinten konzultációs, érdekegyeztető és együttműködési lehetőségeket kínálunk.

A vadászatban és ezen keresztül a vadállomány fenntartásában elengedhetetlen földtulajdonosi érdekeltséget a földtulajdonhoz kötődő vadászati jog helyreállításával fogjuk biztosítani. A földtulajdonos a vagyoni értékű jogát maga használhatja, vagy szabadon értékesítve hasznobérletbe engedheti át. Ebben az alkuban a piaci értékkélet érvényesülését segítjük elő.

A vadállomány tulajdoni jogállásában – annak természeti jellegéből is következően – ugyancsak visszaállítjuk az „uratlan jószág” fogalmát. A vadászati hatóság indokolt esetben hatósági vadászatot rendelhet el. A természetes vadállomány kártétele a földtulajdonost, földhasználót terheli, amely csak igazolódott mulasztás esetében, peres úton hárítható át.*

A továbbiakban is indokolt a törvényi normatívákban megszabott, képzett vadászati szakszemélyzet alkalmazási kötelezettsége.

Az állampolgári jogosultság elvét érvényesítve, a törvényekben leírt feltételeket teljesítve, a vadászat minden állampolgár számára szabadon gyakorolható.

A vadászat gyakorlásának szabályaiban nem teszünk különbséget a saját jogán vadászó földtulajdonos,

illetve a szerzett joggal rendelkező vadászberlő között.

A vadászat gyakorlása minden esetben csak a jog szigorú betartásával, továbbá a vadászati hatóság által kiadott, vadfajonként részletező, oda érvényes vadászati engedély birtokában lehetséges.

* Amennyiben mulasztás nem igazolódik, a kimutatott vadkár törvényben szabályozott hányadára az állam vállal kötelezettséget.

Budapest, 1994. február 07.

Javaslattevők:

1/A vadkárviselés kérdésében tartalmi kifogást tart fenn:

.....
.....

/// * A szövegbe utólag behelyezett kiegészítés talán egyetértést teremthetne az ügyben – ha ez vállalható... ///

.....
Bögre András
SZDSZ szakértő

.....
Varga Béla
*szakértő, konzultáns

.....
Mészáros Béla
SZDSZ orsz. gy. képviselő

Magyarországi Szociáldemokrata Párt (MSZDP)

Az MSZDP szakértői szinten foglalkozott a vadászat, vadgazdálkodás kérdéseivel, sőt az már testületi ülésen is szerepelt. A párt programjában ez a téma nem szerepel, ennek ellenére álláspontja kialakult.

Eszerint az erdő és a vad közötti kapcsolat elválaszthatatlan, a vad az erdő szerves része. Gondot az okoz – mint napjainkban, ha a vad túlszaporodik. Ez a vadgazdálkodás elégtelenségeire vezethető vissza.

Az a helyes, hogy a vad állami tulajdonban van. A földbirtokszerkezet megváltozása, a tömeges számú kis, 4-5-7 hektáros nagyságú tulajdon, minek nincs vadmeztartó képessége, indokolja ezt az állás-

pontot. A kisbirtokon átváltó vadvédelmet igényel – hiszen az nemzeti kincs –, viszont a földtulajdonosnak lehetőséget kell biztosítani a vadászatba való beleszólásra (lévén ő viseli a vadkárt). Ez az érdekvérvényesítés a vadászati jog bérbeadása útján valósulhat meg, amit az állam a szakigazgatási szerveken keresztül ellenőriz. A bérleti díj a földtulajdonost illeti, az állam pedig a vadászjegyek kiadásával illetékhez jut. Ezt a két kérdést külön kell választani.

A vadászat – normális keretek között – szükséges, nélkülözhetetlen tevékenység. Racionális irányítás és szervezés mellett jövedelemtermelő,

ugyanakkor természetvédelmi szerepe is van: az állományszabályozást biztosítja, ezzel a vadkár kialakulását előzi meg. Indokolt a „civilizációs károkozás” ellen is megvédeni a vadat. Veszélyeztetik azt az építkezések – autópályák és -utak, lakótelepek –, az ipari tevékenység (levegő-, víz-, talajszennyezés). Hatásuk ellen védelmet kell biztosítani. A kemikáliák használata valószínűleg visszaszorul – ez várható a birtokszerkezet megváltozásából és a műtrágyák, növényvédő szerek magas ára miatt –, ami az apróvadállományra kedvezően hat. Ugyancsak előnyös az apróvad számára a mezőgazdaság extenzív irányú művelése.

A vadászható fajok száma megfelel a magyar körülményeknek. Fokozott védelmet igényel a szürke fogoly, a vadpulyka viszont – lévén nem őshonos – nem tartható. A fácán- és vadkacsatenyésztés kibővíthető, ezek a fajok természetkárosítás nélkül szaporíthatók, ugyanakkor jövedelmet hoznak.

A vadászati törvény fontos, de elfogadása nem tartozik a legsürgősebben megoldandó feladatok közé. A vadászatot illető kardinális kérdések – vadászati jog, a vad tulajdonjoga – elintézendők a földtörvényben, a többi kérdésre pedig ma még elégséges eligazítást nyújtanak más, érvényes jogszabályok.

Kié a magasles, az etető?

A hazai erdészet, vadászat érdekvédelmi, társadalmi szervezeteinek prominens meghívott képviselői vívtak szócátát a Fidesz Zöld Frakciójának szervezésében február 4-én.

A vita három kérdés körül folyt: 1. A jelenlegi területtel rendelkező, de valamely oknál fogva megszűnő vadásztársaság kinek köteles vagyonával elszámolni?

2. A vadásztársaság jogosult-e vagyonát szétszítani a tagjai között? 3. Követelhet-e anyagi kártérítést a volt haszonbérlet az új tulajdonostól, például a magaslesek, az etetők, a vadászház értékének kifizetését?

Az eddigiektől eltérően a vita mindvégig kulturált hangnemben, konstruktív formában folyt annak ellenére, hogy akadtak egymásnak homlokegyenest ellenkező vélemények is. A résztvevők egyetértettek abban, hogy mindezeket az 1989-es II. törvény szabályozza, amely az egyesületek működésének adott jogi kereteket. Természetesen a vadászat számos speciális problémát vet fel, amely nem vehető össze más hobbi-egyesülettel, társadalmi szervezettel. A területbérlet megszűntével

nem biztos, hogy a társaság megszűnik, területnélküliként működhet tovább, ha a tagság úgy dönt. A vagyon a legtöbb társaság esetében csak annak megszüntetését kimondó közgyűlési határozat nyomán válhatna oszthatóvá akkor, ha az alapszabály így rendelkezik. Így az első kettő kérdésre a válasz a jelenlegi törvényi szabályozás alapján adott. Más kérdés az, hogy létezik-e egyáltalán „vagyon”, hiszen az ismert folyamatok miatt a legtöbb helyen évek óta a pénzmaradvány felélése folyik annak ellenére, hogy a köztudatban „értékelése” a valóságnagyságrendekkel nagyobb. Úgy tűnik tehát, hogy ismét ágyúval támadnak a verebekre. A leghevesebb vita így a harmadik kérdés körül folyt. *Csontos István*, a KEFAG igazgatóhelyettese részletesen elmondta az általuk a közelmúltban pályázatra kiírt öt vadászterület újra haszonbérbe adásának tapasztalatait. A helyzet az – és ebben egyetértés is született –, hogy elsősorban a vadgazdálkodást, vadvédelmet szolgáló berendezések térítéséről lehet szó, amelyek a vadállomány fenntartásához szükségesek. A többség szerint

vitatható a vadászatot szolgáló építmények – magaslesek – kifizetése, hiszen az új bérlőt nem lehet kötelezni arra, hogy vadászati tevékenységét azokról gyakorolja, mint ahogyan az új bérlő más tevékenységébe sem hagy majd beleszólást. A vadászházak kérdése megoldott, ha azok a társaság tulajdonában vannak. Az új bérlő dönti el, megvásárolja, újat épít vagy vesz magának olyat, amilyen neki tetszik. Amint ez a bérbeadói oldalról elhangzott: a bérbeadó mindezekbe – természetesen – nem szól bele, a régi és az új bérlő közötti megegyezés tárgya, amelyben, ha nem jön létre egyezés, adott esetben a bíróság dönthet. Amint elmondták, a vadgazdálkodási berendezések a régi bérlő számára is térítésmentesen kerültek birtokukba annak idején, hiszen a vadászat, vadgazdálkodás múltja közismert, nem a szűzföldek meghódítása történt annak idején. Így – mint *Varga Béla* mondta – joggal elvárható volna, hogy önként lemondjanak róla, annál is inkább, mert azok anyagáért soha nem fizettek semmit sem. *Csötönyi József* véleménye az volt, hogy a létesítmények a

föld tulajdonosaié. *Kondor Endre* annak a véleményének adott hangot, hogy egy politikai pártnak jogában áll a törvény által rendezett kérdéseket is kétségbe vonni, és a maga részéről ragaszkodik a vadásztársaságok elszámoltatásához. *Dr. Balázs István* szólt arról, hogy milyen ismert gyakorlati „technikák” szerint válhat a közös tulajdon magánvagyonná olyan vadásztársaságok esetében, amelyek adottságaiknál fogva kiemelt értékekkel rendelkeznek. *Dr. Székely István* az OMVV képviselője annak a véleményének adott hangot, hogy a vadászterületek értéknövelő beruházásait az új bérlőnek meg kell térítenie egy független vagyontérítő szervezet szakvéleménye alapján. Azon viszont lehet és kell is vitatkozni, hogy vajon mi számít értéknövelő beruházásnak. Végül soron megegyezés mindezekben nem született, de az kétségtelen, hogy az ilyen viták során – meghallgatva sok eltérő véleményt – ajánlások, irányelvek kialakíthatók a későbbiek során bekövetkező változásokhoz, amelyek a vadászati törvénytervezet elkészítésénél jól felhasználhatók lesznek.

Aki géppel száll fölébe...

Második fordulóban vizsgázott az FM Vadgazdálkodási Alapjából támogatott légi nagyvadbecslési módszer az ország csaknem minden vidékéről érkezett szakemberek előtt, február 2-án, a minisztérium tanácstermében.

Miután ezúttal az értekezleten sokan olyanok is részt vettek, akik első fordulón hiányoztak, dr. Kovács György, a kutatócsoport vezetője részletesen ismertette a módszer lényegét, kiemelve, hogy becslésről van szó, amely nem mentes bizonyos mértékű hibáktól sem. Elmondta továbbá, hogy a vadlétszámadatok a későbbiek során egy állami adatbázis alapjait képeznék. Ez végül soron egy olyan komplex monitoring rendszer kialakításához vezethet, amely a hazai vadgazdálkodáshoz a jövőben nélkülözhetetlen lesz. A módszert az Erdőrendezési Szolgálat (ERSZI) kötött együttműködési megállapodás alapján kívánják finomítani, továbbfejleszteni.

Minden résztvevő – annak ellenére, hogy fenntartásainak hangot adott – egyetértett abban, hogy feltétlenül szükség van ilyen irányú módszertani vizsgálatokra még akkor is, ha ma még nemigen

látható a biztos megoldás. Amint azt többen is kifejtették, az értékelés módszerének hibái közül ki-

emelhető, hogy egyenletes eloszlást, vadsűrűséget feltételez, valamint a szélső értékek olyan széles sávban mozognak, hogy azok a vadgazda számára egyelőre nem használhatók. A számítógépes

matematikai értékelés ugyanis azon alapszik, hogy a becslési módszerrel nagy biztonsággal

csak az állapítható meg, hogy „x” számú szarvasnál, kevesebb és „y” számúnál több nem lehet a becslött területen. Ennek mértéke például azt jelenti – az egyik vizsgált mintegy 10 000 hektáros terü-

leten –, hogy 460-nál nem kevesebb és 1200-nál nem több a szarvas. További gond az is, hogy egy-egy területen csak a becslés konkrét időpontjában igaz még ez a mindkét irányban bőséges határérték is. Tekintettel arra, hogy az állomány térbeli eloszlása, mozgásköre mind a vegetáció változásával, mind a vadfaj viselkedési sajátosságaival lényegesen változik, nem is beszélve az úgynevezett „vadászati terhelésről”, amely nem mindegyik területen egyforma és a vadmozgásra jelentős befolyással bír. Egyetértés alakult ki azonban abban, hogy több módszer használatával, összevetésével becslött vadlétszámbecslés lehet csak alapja a közeljövőben részletesen kidolgozandó vadgazdálkodási körzetterveknek, a sokat emlegetett régiókban történő gondolkodásnak, a gazdálkodási elvek, lelövési tervek kimunkálásának. Ezek nagysága 50-100 000 hektáros vagy még nagyobb körzetek is lehetnek, a vadászatra jogosult bérletének nagyságától függetlenül. Az azonban mindenképpen látszik már ma is, hogy még igen sok tisztázatlan kérdés vár megoldásra és szükség van a dolgot előrelendítő sok szempontú szakmai vitákra.

KUTYAÜTŐ „ÚR”

Az év utolsó vadászata minden vadászárság életében valami különleges, sajátos hangulatú, a szoros értelmében ünnepnap. Nem volt ez másként a ceglédi Turul Vadászárságnál sem. Igazán jól indult a nap, potyogtak a fácánok, bukfenceztek a tapsifülek, sőt két rókat is lőttek, egyet meg már elhibázott a szőlőkben Végvári Gyula, a ceglédi erdészvezető. Taubner István függetlenített vadászmester is rálőhetett volna – mondta –, de tartott a szőlőkarókról esetleg visszapattanó sörétszemektől. Így inkább futni hagyta. Mellette végezte szokásos munkáját hű vadászárs, az ötéves rövidszőrű német vizsla szuka, „aki” fáradhatatlanul hordta a lőtt vadat, ahogy mindig is szokta. Egy sűrű, fiatal fenyvest hajtottak, amelyben jószerint négykézláb kellett átmenni a hajtóvonalnak. Ez nem kis teljesítmény volt a résztvevőktől, különösen a vadászmester számára volt módfelett sportos, mert közismerten nem tartozik a legkarcsúbbak közé. Már a végére ért a hajtás, amikor a kutya kiszaladt egy lőtt nyúlért, de mire odaért, már valaki fölvette előle. Visszafordult a sűrű fenyvesbe, de időközben valamivel odébb gazdája már homlokát törölgetve kilépett. A vizsla nem sokat futott visszafelé keresve a gazdáját, amikor oldalról egy lövés csattant és tűzbe rogyott. Végvári Gyula ballagott arra, kint a fenyves szélén, mert a szárny egy kissé lemaradt. Mint később mentegőzve elmondta, megesküdött volna arra, hogy rókára lőtt. Pedig valaki még kiabált is, hogy – Vigyázz! Kutya!

– Én oda nem láttam – meséli még egy hónappal később is felindultan Taubner István –, de valahogy megéreztem, hogy ezt a lövést az én kutyám kapta. Nyiffant egyet, és vége volt. Nem bírtam odamenni, vadőrünket kértem később, hogy temesse el, becsülettel. Csak álltam, álltam ott, mint aki megdermedt, és bevallom férfiasan, folytak a könnyeim. Ez a kutya családtag volt nálunk, társam jóban, rosszban...

Végvári odajött hozzám és azt mondta: – Ne haragudj, agyonlőttem véletlenül a kutyádat, rókának néztem... vagy húszan hallották, akik ott voltak. Harag? Valami olyan keserűség, szomorúság volt bennem, hogy meg sem tudtam szólalni. Gombóc állt a torkomba, fojtogatott... Két vadászjelölt ment végül oda, és szótlánul adták át a nyakörvet, bizonyosággal. Ellen-ségemnek nem kívánom azt az érzést, de mindenkinek odavolt a napja. Nem akartam ünnepontó lenni, tovább vadásztunk, de mind-egyik társam arcán láttam azt a

mély megdöbbenést, amely rányomta a bélyegét a továbbiakra. A terítéknél, az értékelésnél mondtam el a fősorakozott vadászoknak, hogy a kapzsiság, fegyelmezetlenség áldozatául most „csak” egy ku-

kás, hogy ilyenkor, az év utolsó vadászatán a terítéket feldíszítjük, gyertyákat gyújtunk, búcsúztatjuk az évet, majd közös ebéddel tesszük maradandóvá az emlékeket. Mindenki úgy evett, hogy lehetett halla-

megígérte, hogy teljes mértékben kártalanít, szerezzek egy bármilyen vizslát valahonnan és azt nekem megveszi, kerül, amibe kerül, sőt átadja dambika-elejtési lehetőségét, fájdalomdíjul.

Gondolhatják, hogyan mentem haza. Kisebbit fiamnak meg sem mertük mondani, hogy kedves pajtása nincs többé. Felhívtam a szomszéd megyei szövetség kynológusát, tud-e valami jó kutyát ajánlani, amelyik eladó. Adott egy címet, telefonszámot néhány nap múlva, a kutya gazdája ötvenezer forintot kért a kiválóan dolgozó vizsláért. Üzentem is feleségemmel Végvári-nak, hogy mehet a kutyáért. Erre az volt a válasz, hogy ne zsaroljam, ne nézzem fejőstehénnek, és a jövőben csak tanúk előtt tárgyal velem, lakásomba be nem teszi a lábát. Ahogy mondta – ez ellene valamiféle koncepció eljárás. Menjek a bíróságra, ha a dolog nem tesszik...

A kutyát természetesen azóta megvettük, hiszen eb a vadász kutya nélkül... ráadásul én ezt hivatászerűen csinálom, munkámhoz is szükséges, de ezt nem is kell magyarázni. Így áll a dolog, az egész sokkal inkább emberileg viselt meg...

Magánügy, mondhatná akárki, bármennyire is szomorú, embertelen és sportszerűtlen. Nem lehet mindenre rendelet, jogszabály, hiszen az ilyen ügyeket becsületbeli, etikai ügynek tartja a közvélemény. (Annak ellenére, hogy a Ptk. részletesen leírja a kártérítési kötelezettséget.) De éppen azon van a hangsúly, hogy akik egymást „úrnak” merik szólítani, azoknak úgy is kellene viselkedniük. Az, hogy miképp lehet egy rövidszőrű, foltos, vágott farkú német vizslát – végtére is szakemberként – rókának nézni, az csupán egyetlen fölvetődő kérdés a sok közül. Az adott szó semmibevétele, későbbi osztás-szorítás, tagadás, bírósággal fenyegetőzés viszont siralmas szegénységi bizonyítvány, főként egy társaságon belül. Az etikus, vadászias viselkedésnek nincs ára, nem lehet „nevesíteni”, forintosítani, például olyan módon, hogy húszat még megér az adott szó, de például ötvenet már nem.

Nem alku tárgya, hiszen, ha valaki egyszer elveszíti arcát, az semmi pénzért nem kapja vissza. Hogy az ügyből lesz-e fegyelmi vagy sem, minket túlságosan nem is érdekel, a társaság belügye. Közügy azonban a történet etikai része, hiszen a tisztesség fogalma nem egy-egy választott testületen, véleményen múlik, hanem sokkal inkább azon, van-e, vagy nincs?

– H. Zs. –

FOTÓ: POLSTER GABRIELLA

A felvétel nem a helyszínen készült, de a rókával „összevethető”

tya esett, de ezzel az erővel bármi megtörténhetett volna. A vadászati szabályzat, a vadászat írott és íratlan törvényei mindenkire egyformán érvényesek. Nálunk az a szo-

ni a kanalak csörrenését a tányér fenekén. Messze szállt a jókedv, a megszokott vidámság. Elnökünk, Balatoni Pál szóvá is tette, hogy ezzel az ügy nincs lezárva. Végvári

*

BALATONI PÁL ELNÖK SZÓBELI TÁJÉKOZTATÁSA ALAPJÁN A FEGYELMI ELJÁRÁS LEZAJLOTT. EREDMÉNYE: „DORGÁLÁS”. A VÉDEKEZÉS MÁR NEM EGÉSZEN OLYAN VOLT, AHOGY ARRÁ A JELENLEVŐK EMLÉKEZTEK.

Kapitális szarvashiba

Jilling Tibor buzsáki olvasónk a mellékelt „gyöngyszemet” a Népszabadság Telemagazin-jából vadászta (február 1.) és kommentár nélkül küldte el. Mi mindezekhez csupán annyit tennénk, hogy ha a hiteles tájékoztatásra esküt tett közszolgálati média figyelemfelkeltésre szánt négy mondatában ennyi sűrített és szintizta dezinformáció van, vajon mennyi lehet olyanokban, amihez nem értünk?

TY1. 17.50 Magyarország állatvilága

NAGY MAGYAR VADÁSZOK

Nyelv- őrségben

„Augusztus utolsó napjaival a vadászatnak egyik legérdekesebb szaka zárul. Nemes foglalkozásunknak kevés formája nyújt a vérbeli vadászatnak annyi izgalmas szórakozást, mint az őzhívás. Sokat vitatott kérdés: csalsípjal inkább csak a fiatal bakok kerülnek lővésre, mert az óvatos öregek a hívásra nem reagálnak olyan elvakult hebehurgyasággal, mint a fiatalok. Így azután avatatlan kezekben az őzsíp s az őzsípjal való vadászat az állományra, a szaporodásra károkat, érzékeny veszteségeket okozhat.

Ebben az aggodalomban sok igazság rejlik, mert a síp hangjára a bakok rendszerint gyors iramban ugranak be úgy, hogy a tapasztalatlan vadásznak nem jut elég ideje arra, hogy minőségüket nyugodtan megállapíthassa. Aki azonban a csalsípjal jól kezel, s teljesen tisztában van azzal is, hogy leshelyeit hol és hogyan kell megválasztania, attól nem kell féltünk őzállományunk jövőjét, mert az ilyen vadász meg fogja löni az öreg bakot is, sőt ha a viszonyok és a szerencse kedvez, löhet még egyebet is.”

(SUGÁR KÁROLY)

SUGÁR KÁROLY (1865–1920)

Sugár Károly 1865-ben született Mondorlak (Arad vm.) községben. A gimnáziumot Kalocsán a jezsuitáknál végezte, majd utána a selmecbányai Erdészeti Akadémiára jelentkezett. Az akadémia elvégzése után 1886-ban II. osztályú erdőgyakornoknak nevezték ki. 1887-ben Görgénybe helyezték az erdőgondnoksághoz, ahol a szimpatikus, szelíd modorú erdőgyakornok gyakran elkísérte Rudolf trónörökösöt a vadászataira. 1888-ban már I. osztályú erdőgyakornok. Kiváló munkájának eredményeként 1892-ben II. osztályú erdész lett és vezette a szolnoki erdőgondnokságot. 1894-ben Tótváradra kerül mint hivatalvezető, ahol az erősen elszaporodott vadászok és fatolvajok között – kellő szigorral – hamarosan rendet teremtett. 1898-ban már a lippai főerdőhivatalnál találtuk, ahol azután 1901-ben főerdészi kinevezést kapott. 1906-tól a Földművelésügyi Minisztériumban szolgált. 1907-ben előléptették erdőmesterré, ugyanakkor szerkesztette az Országos Erdészeti Egyesület lapját, az „Erdő”-t. Szolgálati érdemeinek elismerésül 1911-ben a király a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. 1912-ben erdőtanácsossá léptették elő, 1916-ban pedig főerdőtanácsossá. 1917-ben megkapta a II. osztályú polgári hadi érdemkeresztet. A következő évben, 1918-ban pedig miniszteri tanácsossá léptették elő.

Sugár Károly sokat tett a magyar vadászat hírnevének öregbítéséért is. Aktívan közreműködött az 1910-ben megrendezett bécsi első nemzetközi vadászati kiállítás magyar

anyagának összegyűjtésében és rendezésében, nagyban hozzájárulva ezáltal a magyar bemutató későbbi osztatlan sikeréhez. 1913-ban nagynevű elődjének, Egerváry Gyulának a nyomdokába lépett, mint országos vadászati felügyelő. Ugyanakkor átvette az Országos Magyar Vadászati Védegyelet titkári teendőit, egy évvel később pedig a „Vadászlap” szerkesztését. Egyik cikkében, amely egy vadásztanya tervrajzát közölte, a következőket írta: „Vadászterületeink előnyeiket csak akkor méltányolhatjuk kellőképpen, s csak akkor aknázhatjuk ki gazdaságosan, ha azok alkalmas részeiben oly hajlékra találunk, melyben a napi fáradsalmakat kipihenhetjük.” Dédelgetett álma volt lét-

rehozni a „Magyar Vadászat Múzeumát”, hogy abban vadászati emlékeinket időtlen időnkig megőrizhessük.

Néhány gondolata megszívlelendül a mai vadászok számára: „Az apák s talán még a nagyapák vadászati emlékeinek megőrzésére is még csak akad itt-ott hely a ház valamely elrejtett zugában, de már a dédapák hagyatéka elkallódik, érdemtelen kezébe kerül. De mit szólunk az agglegénysorban maradt vadásztársról, vagy a gyermektelen özvegyről, kinek halottas ágyánál nem virraszt az önfeláldozó hitvesi hűség, s a gyermeki szeretet gondoskodása. Csak a falon függő tróféák s a fogásra akasztott fegyverek integetnek búcsút, utolsó üdvözlést. A vadásztárs elköltözik az örökzöld berkekbe, az örökké virágos rétekre, de az ő fáradsággal szerzett, féltve őrzött tróféái, vadászemlékei ki tudja hová, kihez kerülnek.”

Sajnos Sugár teljes körű gyakorlati és szakirodalmi tevékenységére rányomta bélyegét a sok véraldozatot követelő I. világháború. Működése idején háttérbe szorult a vadászat nemes sportja, melynek felelős irányítása és összefogása az ő kezében összpontosult. Felügyelői tevékenységét, titkári munkáját mégis tisztelet, elismerés és megbecsülés övezte. Készülő munkáját a „Szarvasvadászról” már nem tudta befejezni.

Sugár Károly 1920. december 8-án Budapesten hunyt el, s a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Bányai József

Nem kampányt, nem „mozgalmat”, nem akciót indítunk újtára új rovatunkkal, hanem játékos és szenvedélyes gyűjtögetéssel szeretnénk megmenteni a feledés homályától vadásznyelvünk szebbnél szebb és sajátos szakkifejezéseit, tájszavait. Hatalmas szellemi hagyaték megy ugyanis a szemünk láttára veszendőbe, hiszen a nyelvi leromlás csaknem minden hagyományos szakterületen bekövetkezett. Ott tartunk, hogy már észre sem vesszük a nyelvi, közismert szavak „környezet-szennyezését” a vadászatokon, értekezleteken, közgyűléseken, baráti beszélgetések alatt. A leépüléshez nagymértékben hozzájárult az is, hogy az elmúlt évtizedekben csak az volt a jó, ami „intenzív” volt, a gondokat „komplex” módon kellett megközelíteni, már nem is vadásztunk, hanem „letermeltünk” (brrr...). Nem vaddisznósra ültünk, hanem „vadvadászok”, ha sikeres volt a vadászat, akkor „teljesítettük a tervet”, ha az ellenkezője történt, akkor „objektív nehézségek mérültek föl”... nem is szólva arról, hogy merülni csak lefelé lehet. Sok az új vadász, akinek nem volt kitől megtanulnia a vadásznyelvet és a tapasztalat azt mutatja, hogy a rossz példa hamarabb terjed mint a jó. Sokszor azt sem tudja az ember, vajon honnan szalasztották azt a kommandószereléses jómadarat, aki ugyan most lépett ki valamelyik márkás katalógusból, de nem tudja megkülönböztetni a tyúkot a kastyótól és azzal mentegődzik, hogy nem tudja „elb...ni azt a dögöt”. Fízető bérvadással fordult elő (aki nem kis áldozatot hozott szenvedélyéért), hogy arra a vadóri kérdésre, hogy reggel barkácsolunk-e, rögvest kiment az autójába és behozta a vadonatúj szerszámkészletét. A másik a zsigerelésen béllövést ért, mintha nem egy nyelven szólnának egymáshoz, kézzel-lábbal magyarulkodikni kell. Rózsatonél kinéz az ablakon a vadászhoz előtti virágágyásra. Nem tudja, mi az oldalvillás bika, mi a korona. A korai elejtésnél csak arra tud gondolni, hogy még napkelte előtt dördült el a lővés. Mi a terpesztés, a gombnyárs, a lépegetős bak, mert neki mindegyik mikor kiváltott, „lépegetett”. Saját fülemmel hallottam eligazításkor, amikor a vadász-mester azt mondta, hogy a rekettysénel, a csenderes mellett a jobb szárny álljon meg, ketten hangosan vihogni kezdtek. Hát – többek között – hasonló miatt kell szót emelni mindezek ellen, mert másképp nem lehet gátat vetni a szellemi leépülésnek, megőrizni nyelvünkünket, amíg lehet. Böven lehet merítkezni nagytiszteletű kütfőinktől, klasszikus vadásziróinktól, akiknek könyvein generációk nőttek föl, akik tudták mit jelent, ha a bika mörög, csigereszik, mi a csepőtés, a pagony, a nyársas, a mellékbika, a lesernyó, a dörgölőfa, a kanalas dambika, az őz vészszirama, panaszhangja, mi a fővad, sebágy és a többi, csak a beavatottak számára egyértelmű jelentésű, nyelvgyógyító szakszó. Következő számunkban elindul a sorozat, egyfajta értelmező szótár. Szerepelnek ismertebb, kevésbé használt szakkifejezések. Természetesen számítunk az Önök közreműködésére is, bárki beküldhet annyi és olyan feledésre ítélt, vagy mások által kevésbé ismert vadász-szakkifejezést, amennyit csak akar. Végtere is a magyar vadásznyelv megőrzéséről, ápolásáról van szó.

– homonnay –

AZ OKLEVÉL MARGÓJÁRA

Bensőséges ünnepség helyszíne volt az abádszalóki Hubertus Vadásztársaság vadászháza, január 26-án.

Meglehetősen régóta megoldatlan, hogy miként ismerjék el a vadásztársaságok azoknak a törzsvendégeiknek korrekt üzleti és vadászetikai viselkedését, akik egyfelől anyagilag „támogatják” a társaságok működését, másfelől az elmúlt évek, évtizedek alatt a szó szoros értelmében igazi vadásztársakká váltak, akik jól ismerik a vadászterületet, a gazdálkodás gondjait, bajait. Dr. Pataky Tibor, a vadásztársaság elnöke méltatásában elmondta, hogy a Hubertusz Kereszt kitüntetés Luis Peret (Belgium) úrnál igazán méltó helyre kerül, mert hosszú évtizedes szervező, segítő munkájával számtalan vendégvadász távozott a területről megelégedve, szebbnél szebb trófeákkal és felejthetetlen emlékekkel. Többek között Luis Peret úr vendége ejtette el tavaly a világranglista második helyére került, ma már világszerte híres abádszalóki őzbakot. A kitüntetett valóban a vadászat megszállottja, minden évben heteket tölt el

kedvenc vadászterületén, és ismer minden bokrot, csenderest, a hivatásos vadászokkal együtt vesz részt az őzmelegfigyelésekben, az évben elejtendő bakok kijelölésében. A foxterrierek jeles specialistája, kutyái kiváló csapázók, és ha nem is gyakran, de majd minden idényben bemutatják kiváló képességeiket az utánkeresésben. Luis Peret úr meghatóttan vette át a kitüntetést és keresetlen szavakkal köszönte meg a vadásztársaság kedves figyelmességét.

Hisszük és valljuk, hogy manapság mindezeknek talán jóval nagyobb jelentősége van, mint korábban bármikor, hiszen közismert a hazai bér vadászat iránti érdeklődéscsökkenés az általános recesszió hatásaként. Sokkal nagyobb figyelmet kell szentelni tehát azok részére, akik érzelmileg is kötődnek hazai vadászterületeinkhez, hivatásos és sportvadász barátaikhoz. Márpedig a megkülönböztetett figyelmet, ragaszkodást, a sokat emlegetett „hűséget” illik valamivel viszonzni. A jó példát bizvást érdemes követni.

FOTÓ: POLSTER GABRIELLA

Erdei iskola Szolnokon

Talán szűkebb pátriájában is kevesen ismerik a NEFAG Erdi Művelődési házat Szolnokon, a Kaán Károly úton. Négy éve nyitotta meg kapuit elsősorban a természet iránt érdeklődő kisiskolások előtt. A házban működő Erdi Iskola programja szorosan illeszkedik a tantervhez. A ház gyönyörű, kétszáz hektáros tölgyerdőben van, pár száz méterre a Zagyva folyó partjától, a közelben lovasiskola nyújt a gyerekeknek sportolási lehetőséget. Élő környezetünk a teljes valóságában, összefüggésrendszerének megfigyelésével tanulmányozható a legeredményesebben. Kétségtelen tény, hogy a természet szeretete, a vadon élő állat- és növényvilág ismerete jószerint csak gyermekkortól ismerkedve „válik vérvé” mindenkinek. Mindezekhez ad pótolhatatlan segítséget, egyfajta indítást a ki-

helyezett oktatás, amely érdekes programjaival méltán vált népszerűvé a tanuló ifjúság körében. A teljesség igénye nélkül néhány, a gazdag programkínálatból: a természetes és mesterséges környezet, a növények mint szabályozó rendszerek, a vizek, partok élővilága, környezetvédelem, természetvédelmi területek, természettudósaink, védett madárvilágunk, vadvédelem, vadászat, vadászfegyverek, solymászat. Bizonyára mindezek után senki sem vitatja, milyen meghatározó élmények ezek a legfogékonyabb gyermekkorban és ha később az élet bármilyen területén kell majd helytállniuk, kaptak egy olyan szemléletmódot, amely az élő természet megértéséhez, a természettudományos gondolkodásmód kialakításához vezet.

1024 Budapest, Retek u. 34.
Levelezési cím:
1536 Budapest, 114. Pf. 375.

Telefon: 115-2403, 115-2281,
135-2313
Telex: 22-7800
Telefax: 135-2356

Nagyvadas Vadásztársaságok figyelem!

Nyugati vadászvendégek nagyvadas területet vadászházzal, éves kilövással keresnek. Fizetés egy összegben, áprilisig. Mielőbbi jelentkezésüket várjuk.

VADÁSZOK A SAJTÓBAN

A vontatottan készülő vadászati törvényről, a vadászat kötelező társasági tagsághoz kötéséről, a bérvadásztatásról, a vadászati jog földtulajdonhoz kapcsolódásáról írtak a lapok egyebek között az utóbbi hetekben a vadászatot érintő cikkeikben. Tudósítások jelentek meg jó néhány vadásztársaság idényzáró taggyűléséről is.

„Magyarországon még nem született önálló vadászati törvény. A múlt rendszerben állami monopóliumként kezelték a vadászatot, csakis – az előző kornak urait utánozni kívánó – új kiváltságosok juthattak engedélyhez, és szinte kizárólag kihalásos alapon lehetett belépni a vadásztársaságokba. A rendszer-váltással járó tulajdonváltás magával hozta a vadászati törvény megalkotásának szükségességét. Az első munkapéldány már el is készült” – olvasható a **Napi Gazdaság Készülőben a rég várt vadászati törvény** című interjújában, amelyben **Pintér István**, az FM vadászati, halászati önálló osztályának munkatársa egyebek között kifejti: „A vadászati jog jelenleg is állami privilégium. A tárcának az a véleménye, hogy a vadászati jogot össze kell kötni a földtulajdoni joggal, s ennek megfelelően épül fel a vadászati törvény szerkezete. Fontosnak tartjuk, hogy a vadvédelemre különböző garanciákat építsünk a törvénybe. A földbirtok nagysága is meghatározó: másként érvényesül a vadászathoz és vadvédelemhez való viszony fél hektáron, mint a több száz hektáros területen. Ezért meg kell határozni azt a minimális területnagyságot, amelyhez vadászati jog kötődhet. A kisebb területtel rendelkező tulajdonosoknak társulást kell létrehozniuk ahhoz, hogy a vadászati jogot gyakorolhassák.

Leghamarabb két-három év múlva léphet életbe a vadászati törvény. Ebben a ciklusban aligha kerül már napirendre, a követke-

ző parlamentnek aligha lesz a legelső dolga a vadászati törvény elfogadása – vélekedik **Bánffy György**, az MDF országgyűlési képviselője, az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnöke abban a beszélgetésben, amelyet a **Népszabadság közölt Puska-vegen a vadászok** címmel.

„Nem a parlament halogatja a törvény napirendre tűzését, hanem az FM képtelen egy elfogadható koncepció kidolgozására. Több változat is elkészült ugyan, de a legutóbbi is alkalmatlan volt a vitára. Az elvtársi sport árnyéka még rávetül a vadászatra, de a közvéleményben és a szakemberek körében egyre világosabb, hogy a vadgazdálkodás fontos ágazata a nemzetgazdaságnak. (...) Amellett, hogy a vadászati jogot állami tulajdonban kell tartani, az a legfontosabb érv, hogy a vadállomány a nemzet közös kincse. Ebből következik, hogy a vele való bánásmódnak is közösséginek kell lennie. A korábbi gyakorlattól eltérően mi is úgy képzeljük el a jövőt, hogy a vadgazdálkodás szabályozásába be kell építeni a tulajdonosok érdekeit. Lehetőséget kell kapniuk arra, hogy beleszóljanak a gazdálkodásba, a bevételek elosztásába. A magántulajdonhoz kötött jog sem nélkülözheti a szabályozást és az ellenőrzést.”

„A Csongrád megyei vadászok háromnegyede területtel rendelkező társaság tagja, 20-26 százalékuk úgynevezett bérkilövő, területtel nem rendelkező társasági tag, s van néhány egyéni vadász is. 1990-ig a vadászat kötelezően társasági tagsághoz volt kötve, akkor azonban ezt a kötöttséget megszüntették. **Marsovszky István** főtanácsos nincs egyedül a véleményével, hogy ezt a korlátozást vissza kellene állítani. Egyfelől a vadászat jellegéből adódóan társas tevé-

kenység, másfelől az egyéni vadászokkal a szakhatóság nehezen tud kommunikálni” – olvasható a **Reggeli Délvilág Pallavicini-nek volt elegendő földje** című riportjában. „A vadászati jog helyzete jelenleg elég érdekes. Az FM-ben már kidolgozták a vadászati törvény tervezetét, de az még a kormány elé sem került. A legfontosabb változás az lesz – s ebben mindenki egyetért –, hogy a vadászati jog a földtulajdonjoghoz fog kötődni. (...) Az orvvadászattal szemben nincsenek megfelelő jogi lehetőségeink – véli a szakember. – Szigorúbb szankciókra volna szükség, hogy a várható büntetésnek elrettentő ereje legyen. Ehhez a Büntető Törvénykönyv megváltoztatására lenne szükség. (...) A vadászat nagy változások előtt áll. Jó volna azonban, ha két dolog nem változna meg. Biztosítani kellene, hogy a magyar vadállomány továbbra is világszínvonalú maradjon. S hogy rá ne csak a külföldiek és a milliósok vadászhasználnak.”

Vadásztaggyűlések a címe a **Mai Nap** jegyzetének, amely arra az ellentmondásra hívja fel a figyelmet, miszerint a milliós nagyságrendű területbérleti díjakért tulajdonképpen a társaságok nem kapnak semmit, csak fizetnek és tönkremennek. Egyszerűen nem marad pénz a vadgazdálkodásra, a szakszerű munkára. „Jó néhány vadásztársaságnál ezekben a napokban tartják a taggyűléseket. A nagyvadász területeken január 31-ével gyakorlatilag befejeződött a földéni, most az erőgyűjtés időszaka következik. A jövő nem ígérkezik könnyűnek. Semmiféle támogatás nem érkezik sehonnán, illetve jönnek azok a pénzes emberek, akik megengedhetik maguknak az évi százezres nagyságrendű kiadásokat. Akadnak, akik azt mondják, mindez így van rendjén. Csak hát ne legyünk kegyetlenek, emlékezzünk meg

azokról, akiknek le kell adniuk fegyvereiket, pedig sohasem voltak a pártelit tagjai. Ők elbúcsúznak, még ha becsületes, igaz vadászok is. S ahol új vezetőségeket választanak, elengedhetetlen feltétel: olyanok kerüljenek pozíciókba, akik képesek tájékozódni a mostani kemény világban. Mert nemcsak vadászni nehéz, hanem gazdálkodni is.”

Gyógyturizmus és bérvadásztatás a címe a **Világ gazdaságban** megjelent tudósításnak, amely egyebek között rámutat: „Nemzetközi összehasonlításban romlott Magyarország bérvadásztatási pozíciója az elmúlt években. Ma már mintegy 20-25 százalékkal kevesebb külföldi utazik Magyarországra e célból. A volt szocialista országok, főleg a Szovjetunió utódállamai megjelentek a bérvadásztatás nemzetközi piacán, s olcsó árajánlataikkal komoly konkurenciát jelentenek Magyarországnak.”

Vitát indított el a **Magyar Mezőgazdaság** egyik cikke, amelyben az FM vadászati ügyekben illetékes munkatársa úgy nyilatkozott: a földtulajdonosoknak kötelezettség, hogy el kell viselniük, hogy a földbirtokuk egy adott vadászterület része, és az ő területükön is folytatnak vadászatot. A lap **Elviselni?**... címmel közli az írásra érkezett reagálást, amely egyebek között úgy vélekedik, hogy „éppen ez a gondolatmenet elviselhetetlen. A vadászoknak kell elviselniük, hogy a vadgazdálkodás és a vadászat a földtulajdonos jogai közé tartozik. E keli viselniük, hogy – ha nem maga akar vadászni – milyen feltételekkel és kinek adja bérbe a földjén való vadászat jogát. Kinek engedi meg, és kinek nem, hogy vadászat céljából a földjére lépjen.”

Összeállította: K. E.

SÖPRIK A KAMARÁKAT?

A Polgári Törvénykönyv VI. fejezetében az egyesületekre vonatkozó pontját módosította az Országgyűlés 1993. október 5-ei ülésnapján elfogadott és 1993. október 30-án kihirdetett a Polgári Törvénykönyv egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló 1993. évi XCII. törvény. A változások közül kiemelkedő, hogy az egyesület a bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre, vagyonával önállóan gazdálkodik, de egyesület elsődlegesen gazdasági tevékenység folytatására nem alapítható. Ezek a rendelkezések 1994. január 1-jén léptek hatályba. Lényeges, hogy azok az egyesületek, amelyeknek a neve a „KAMARA” szót tartalmazza, vagy más közttestületi formára utal, 1995. december 31-éig kötelesek alapszabályuknak az

egyesület nevére vonatkozó rendelkezését a törvényre figyelemmel módosítani. Ez a szabály érinti a bejegyzett Országos Vadászkamarát és a vadásztársaságok több megyei szövetségét is.

Ugyancsak 1994. január 1-jei hatállyal módosította az említett törvény az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvényt is. E törvénybe beépült, hogy a társadalmi szervezet a nyilvántartásba vétellel jön létre, az egyesületre a társadalmi szervezetre vonatkozó szabályok az irányadók.

Felhatalmazást kapott a kormány, hogy egyebek mellett az egyesületek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeire vonatkozó szabályokat rendelettel állapítsa meg.

Dr. Kerényi Mihály

FeHoVa

TISZTELT
LEENDŐ
KIÁLLÍTÓNK!

A HUNTURIST RT.

A 3. NEMZETKÖZI FEGYVER-,
HORGÁSZ-, VADÁSZKIÁLLÍTÁS
ÉS VÁSÁR (FeHoVa)
MEGRENDEZÉSÉRE KÉSZÜL

A KIÁLLÍTÁS HELYSZÍNE:
BUDAPEST SPORTCSARNOK
IDEJE: 1994. ÁPRILIS 7-10.

A KIÁLLÍTÁS TÉMAKÖRE:

- terepjáró autók
- vízi járművek
- erdészeti gépek
- fegyverek
- lőszerek
- fegyverszekerények
- vadász- és sporttíjak
- vadászati kiegészítő eszközök
- fémtisztítók
- optikai tárgyak
- lámpák
- kések
- bőrtermékek
- ruházat
- vadvédelmi berendezések
- környezetvédelmi berendezések
- horgászati felszerelések
- vadászati, horgászati turizmus és szolgáltatás
- preparátorok

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ: 1994. MÁRCIUS 15.

AZ 1994-ES KIÁLLÍTÁS ÁRAI:

Fedett terület: 6 900 Ft/m² + áfa
Szabad terület: 2 700 Ft/m² + áfa
1/1 oldalas hirdetés a katalógusban: 99 000 Ft + áfa

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás a Szervezőirodánál:
HUNTURIST RT. H-1024 Budapest, Retek u. 34.
Tel.: 115-24-03; 115-82-60. Fax: 135-23-56

KARAPANCSA

Meghívom a Tisztelt Olvasót hazánk déli, csendes kis csücskébe – szülőhelyemre – Karapancsára.

Itt teszem meg naponta, szokásos erdei sétámat, hátizsákomban a jegyzetfüzetemmel, fényképezőgéppel és az elmaradhatatlan távcsövemmel. Az ismerős utat talán már századszor teszem meg, de mindig tele kalandvággyal, kutatási céllal.

Mielőtt élményeim elbeszélésébe kezdenék, pár mondat erejéig tekintsünk vissza, milyen élet is folyt az erdőben valamikor régen...

A történelmi visszatekintéshez a segítséget a – fővadászként ma is aktívan dolgozó – 72 éves nagyapámtól kaptam. Róla minden elfogultság nélkül mondhatom, hogy életét az erdőben, az erdőért és annak élővilágáért élte és éli fáradhatatlanul.

Karapancsa neve az elmondások szerint a török időkből maradt ránk (Karapandzsa) – és fekete vizet, fekete erdőt, földet jelent.

A törökös elnevezésnek is hitelt adva ez a kis Duna-menti táj valóban igen jó minőségű fekete föld.

A fekete erdei nevet valószínűleg a két legdrágább fafajunkról kaphatta. Az amerikai fekete dió és a kocsánytalan tölgy volt a mintegy 3000 hektár erdő uralkodó faja.

Bővebb ismereteim, mint már említettem, nagyapám jóvoltából a század elejére nyúlnak vissza, amikor ez az erdő az osztrák származású Albrecht királyi főherceg tulajdonát képezte.

Az elmondás szerint akkoriban az erdőnek tekintélye volt, amit becsültek és kíméltek. No nemcsak kimondottan azért, mert a hercegé volt, hanem jól tudták, hogy az erdő maga az élet.

A jóléti szerepén túl számos vadfajnak nyújtott élő- és búvóhelyet. Az erdőn dolgozó embernek pedig munkát, megélhetést adott.

Igaz, a munka csak időszakos volt, hiszen októbertől márciusig tartott. A fakitermelésről elmondhatjuk, hogy az akkoriban valóban környezetkímélő módon folyt, igaz az emberi erőt nem kímélte. A modern technika hiányában (motorfűrész, fakitermelő gépek) fejével és kézfűrészszel dolgoztak. A kivágandó fát körbeásva tuskójával együtt termelték ki. A szállítása lovas fogattal történt. Így a letermelt terület újratelepítéskor tuskómentes volt. Az erdő tavaszi ébredése az ott folyó munkák befejezését jelentette. Így az élővilág szaporodását nem zavarta. A vadászat sem volt számottevő a nyugalmas erdőben.

Mondhatjuk, hogy nem volt kizsákmányolva sem a fahasználat, sem a vadgazdálkodás területén.

Az erdő zavartalan életét először az 1956-os jeges ár változtatta meg. Akkor nagyon sok faj szenvedett károsodást, és az állatvilág földi lakói csaknem kipusztultak, illetve elmenekültek. Az ár levonulása után az erdő növényi-

lága rövid időn belül regenerálódott, de nem úgy az állatoké. Az egyébként is állandó vonulásban élő gímszarvas és a vaddisznó csak igen lassan népesítette be az erdő üres területeit.

Nagyobb gondot a nyúl és az őzállomány jelentett, amit visszatelepítéssel lehetett csak pótolni. Így aztán eltelt pár év, mire az erdő élővilága helyreállt.

Ma azonban nem ilyen tökéletes állapot uralkodik erdeinkben. Az időközben – a civilizáció által – elszenvedett mérhetetlen pusztítást évtizedekig sem tudjuk pótolni.

Az 1970-es években kezdődött meg az erdő „kizsákmányolása”, amely magával hozta az erdő szerkezetváltozását.

A lassan növekvő – a vadnak igen jó búvóhelyet és takarmányt adó – keményfát a tág hálózatú, gyors növekvő nemesnyárasok váltották fel.

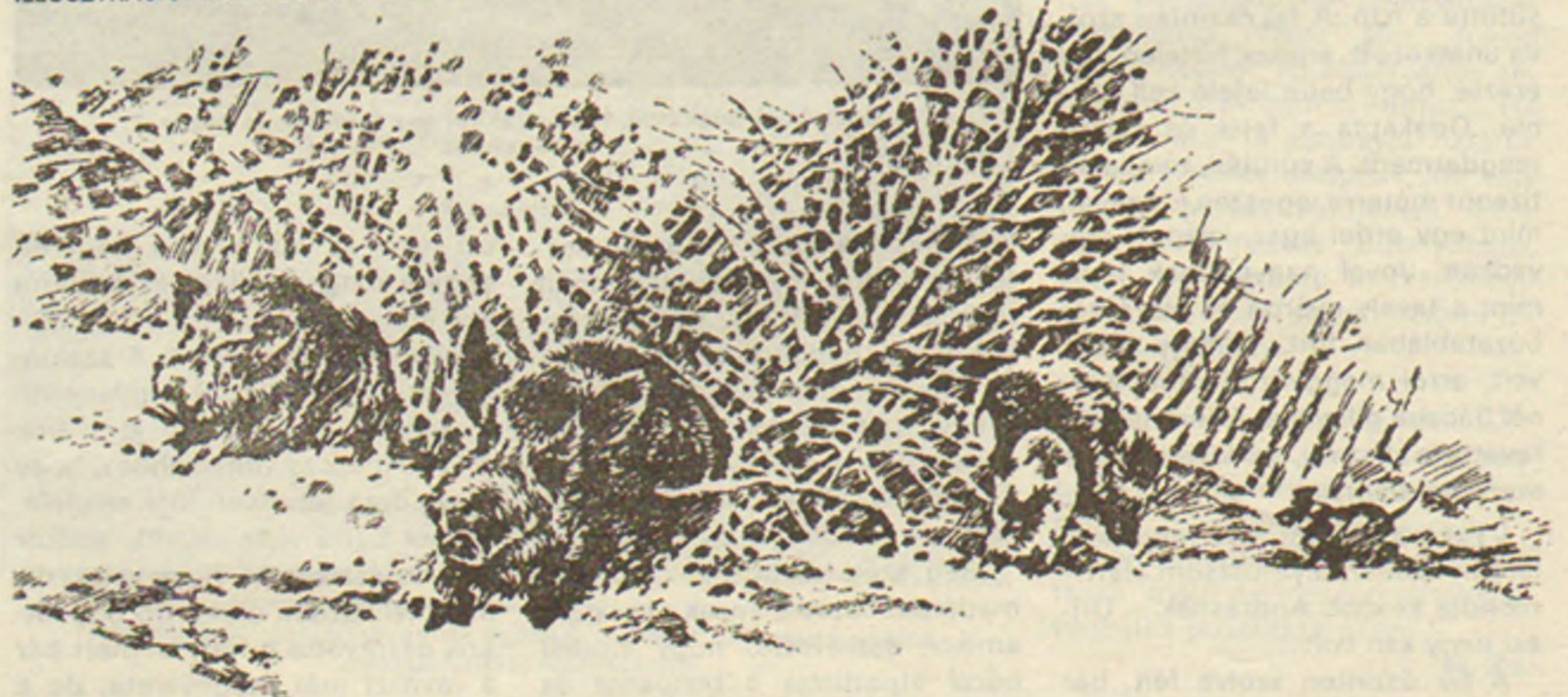
Vajon miért...?

Ez a gondolat foglalkoztat, ahányszor csak az erdőt járom.

Szívmelengető érzés tölt el, ha a kastélypark százéves fáiban gyönyörködhetem. Ugyanakkor szomorú az a tény, hogy fennmaradásukat csak annak köszönhetik, hogy a parkot tájvédelmi körzettel nyilvánították.

A parkot elhagyva – meg kell hogy jegyezzem – sajnos a fák, az erdő szépsége, tisztasága véget ér. Az elém táruló látvány nem ad okot derűlátásra. A középkorú körisek, tölgyek kiszáradó fáinak kergét harkályok kopácsolják buzogni, napi betevőjükért. Sajnos ezeknek a fáknek lombjai között már nem bújik meg a füttyös feketerigó. Érdekes, hogy nemcsak a madarak, de a szarvasok, őzek sem keresnek menedéket a sivár, haldokló erdőrészekben. Sétámat megszakítva, szemlélődve időzöm egy picit. Talán... évekkkel ezelőtt, az úgynevezett melioráláskor kellett volna szélesebb körű méréseket folytatni a talajvízszint elvezetésének esetleges utóhatásairól. A talajvízszint hirtelen megcsappanását ugyanis a fák nagy része nem tudta kiheverni.

ILLUSZTRÁCIÓ: MIKLOSOVICS LÁSZLÓ

Vajon megérte...?

Lépteimet szaporázva haladok a keskeny ösvényen tovább, a csatorna partján. Ez a mocsaras, ingoványos rész kellemes otthont ad egy igen ritka fafajnak, a mocsári ciprusnak.

Igyekeznem kell, mert a mai úti célom, az erdő közepén – mintegy 4 hektáron fekvő – „ősnádas” magasleeseinek egyike. Időben kell hogy odaérjek, jóval az alkonyat előtt.

Száz meg száz érdekességet hagyok magam mögött, de bármilyen sietős az utam, nem tudom megállni, hogy egy percre ne csodáljam meg ismét – mint már annyiszor – az ötszáz évesnek mondott tölgy idő- és természet sújtotta maradványait. Óriási törzsén a hőscincérek ezer meg ezer alagutat rágtak, amelyen a hangyák úgy közlekednek, mint az autópályán az autók.

Elbeszélések szerint ez a fa Albrecht főhercegnek is a kedvence volt. Valószínűleg ezért falaztatta ki téglával az odvas belsejét.

Éles pittyegésre kapom föl a fejemet. Tudom, hogy ez a hang az igen hatalmas és ritka madarunké, a réti sasé. Pár lopakodó lépést teszek a hang irányába, és már messziről látom, hogy az öreg szürkenyár vastag ágain, félig kész fészken szorgoskodik a sas házaspár. Talán sikerül nekik költeni! Remélem a kerecsensólyom nem üldözi el őket állandó zaklatásával, mint már tette ezt több éven keresztül. No, de most futásra ösztökélve magam, öt percen belül a magaslesen vagyok. Már is elkéstem egy picit. Szapora légzésemet visszafogva, gyorsan kiveszem a zsákomból a magammal hozott kellékeimet. Pár másodperc elegendő, már nyugalommal eltelve távcsövemmel körbe az ismerős környéket. Nagyon szeretek ide jönni. Mindig bőséges látvány akad. Most is igen erősen zörög a nád körülöttem jobbról a balról.

Minden alkonyatkor beindul a nyüzsgő élet. Nemcsak a vaddisznók tanyája a nádas, a szarvasok is mind gyakrabban húzódnak

meg itt, hiszen ez a hely emberi háborgatástól mentes.

A zörgést egyre erősebben halom. Valami közeledik. Jól érzem. Már ki is dugta a fejét a csapatot vezető szarvasbika. Óvatosan, körülnézve lép ki a nyiladékra. Fejét magasra emelve bele-beleszagol a levegőbe. Mozdulatlanul ülök, mert a szaglásán kívül a szeme is igen éles. Szerencsém van, nem vesz észre és kecsesen kilép az útra. Követői már magabiztosan jelennek meg. Nem sokat tétováznak, mert ahogyan megjelennek, ugyanolyan méltóságteljesen tovatűnnek. Ők az erdő királyai. Hosszan bámulok utánuk. Némelyiknek az agancsa, koronája meg-megvillan a nád ritka részein. A magasles lábánál halk avarzörgésre kapom vissza a fejemet. A rejtőzködő színű sünt alig találok meg a tölgy lehullott lombtakarója között.

Már a fényes napkorong is vörösen izzik az erdő felett – aludni készül –, amikor újabb zörgésre, ducorgásra figyelek fel.

Szinte menetrendszerűen jönnek a vaddisznók, a napnyugtával egy időben. Igen népes család, úgy látom két koca, südőkkal. Keresgélnék némi finom falatot a nád gyökerei között. Közben elérkezett az idő a hazaindulásra. Szép lassan becsomagolok és nagy óvatossággal hagyom el a lest, nehogy megzavarjam a turkálókát.

Hazafelé már a rövidebb utat választom. Látnivaló itt is volna, mert ez az út vezet egy öreg tölgy tuskója mellett, amely alatt laknak a számomra legkedvesebb bogarak, a védett orrszarvúak.

Sok mindent tudok róluk, annak ellenére, hogy az életüket rejtetten élik. Igen besötétedik mire hazaérek. Jólesik a meleg vacsora után a forró fürdő. Ágyamba bújva próbálom összegezni gondolatban a látottakat. Eltűnődöm... Nagyapáinktól mi még kaptunk ebből a csodálatos természetből valamit, de vajon mi mennyit tudunk majd adni az utánunk jövő generációnak...?

Bleier Norbert
Kiss Ferenc Erdészeti
Szakközépiskola 2/A

A KISCSESERESNÉL

RÉSZLET A MAGASLES C. KÖNYV KÉSZÜLŐ
MÁSODIK KÖTETÉBŐL

A Szépcseresnél annyi kocsi állt (mint kis túzással Kornél bácsi megjegyzte), hogy a Kossuth téri parkoló tele lett volna vele. András bánatosan sandított a férfira, aki meg sem állt, csak lassított, és óvatosan átkacsringózott a nem feltétlenül szabályosan álló kocsik között.

– Felmegyünk a Kiscsereshez – mondta – ott általában kevesebben vannak.

Tovább kacskaringóztak felfelé még néhány kilométert, aztán újra kiérték a szálasból. Itt valami leállóhely is kínálkozott, melyen valóban csak két kocsi állt.

– Ezeknek a gazdái felfele szeretnek elállni – bökött Kornél bácsi Dobogókó irányába – míg én emitt lentebb.

Amíg összerakta a puskát, András ráért körülnézni. Meglehetősen nagy irtás terpeszkedett itt az út két oldalán, és középen egy valami okból meghagyott erdősáv húzódott lefele.

– Nagyon szeretnek a szélén húzni a szalonkák – mondta Kornél bácsi – gyere, elállunk valami ígéretes helyen.

Az erdősáv tele volt disznótúrással. András nem lelkesedett érte, de Kornél bácsi örvendezett.

– Nagyon jó, beleállunk, legalább csendesebben fogunk mozogni. Én ide, az öreg tölgy mellé, te meg emide – mutatott vagy tíz méterrel lejjebb befelé lévő túsra – a bokor mellé. Az az irány ráadásul annyira nincs nekem kézre, hogy akkor sem lőnék oda, ha külön kérné.

Erősen délutánodott itt lent, bár a Dobogókó tetejét még szépen sütötte a nap. A fiú őszintén szólva unatkozott, amikor hirtelen úgy érezte, hogy balra lefele kell néznie. Odakapta a fejét és szinte megdermedt. A sűrűből, tőle talán tizenöt méterre, egészen kis zajjal, mint egy erdei egér, kilépett egy vadkan. Jóval nagyobbak tűnt, mint a tavaly nyáron az ötszázasi búzatáblában lőtt, s hogy igaza volt, arról meggyőződhetett Kornél bácsira pillantva. A férfi is észrevette a disznót, és kikerekedett szemmel bámulta.

– Ekkora disznót élve még nem láttam vadászpályafutásom alatt – mondta később Andrásnak. – Őriási nagy kan volt...

A fiú őszintén szólva félt, bár

nem volt valószínű, hogy a kan minden ingerlés nélkül támadna. Nem is vette őket észre. Néha-néha halkan röffenve olyan békésen turkált, mintha többmértődes körzetben rajta kívül nem lenne senki az egész Pilisben. A szentendrei

jobbra hátrafelé figyel. Ekkor ő is meghallotta azt a halk püsszegést, amit Kornél bácsi nyilván már előbb. Egy szalonka húzott feléjük, „szokása ellenére” nem hosszabban a fák mellett, hanem keresztbe az erdősávon. Kornél bá-

puskát még sikerült félrerántania. A lövés valahova a levegőbe ment, a szalonka eltűnt, a pofa pedig a kocsiknál felugrott és elszaladt. Aztán egy berúgott motorbicikli méltatlankodó berregése, s a motoros olyan tempóban húzott el, mint egy akciófilm főszereplője.

– Hát nem sokon múlt, hogy szalonka helyett nem kocsitolvajt löttem... – mondta némileg sápadtan Kornél bácsi – bár erről a zsákmányról örömet lemondok...

– Biztosan azt hitte, hogy rálöttek... – vélte András, mire a férfi csak bólintott. Aztán egyszerre néztek le balra, de a disznó közben eltűnt. Érthetően zokon vette a lövést, ha nem is neki szólt.

– Látod? – mondta később Kornél bácsi. – Ilyenkor, amikor megérzi, hogy nem az ő bőrre megy a játék, kiáll, mint egy céltábla. Mintha csak tudná, hogy tizennégyes söréttel legfeljebb megvakargathatom a hátát, és egyébként is csak szalonkára szól az engedélyem...

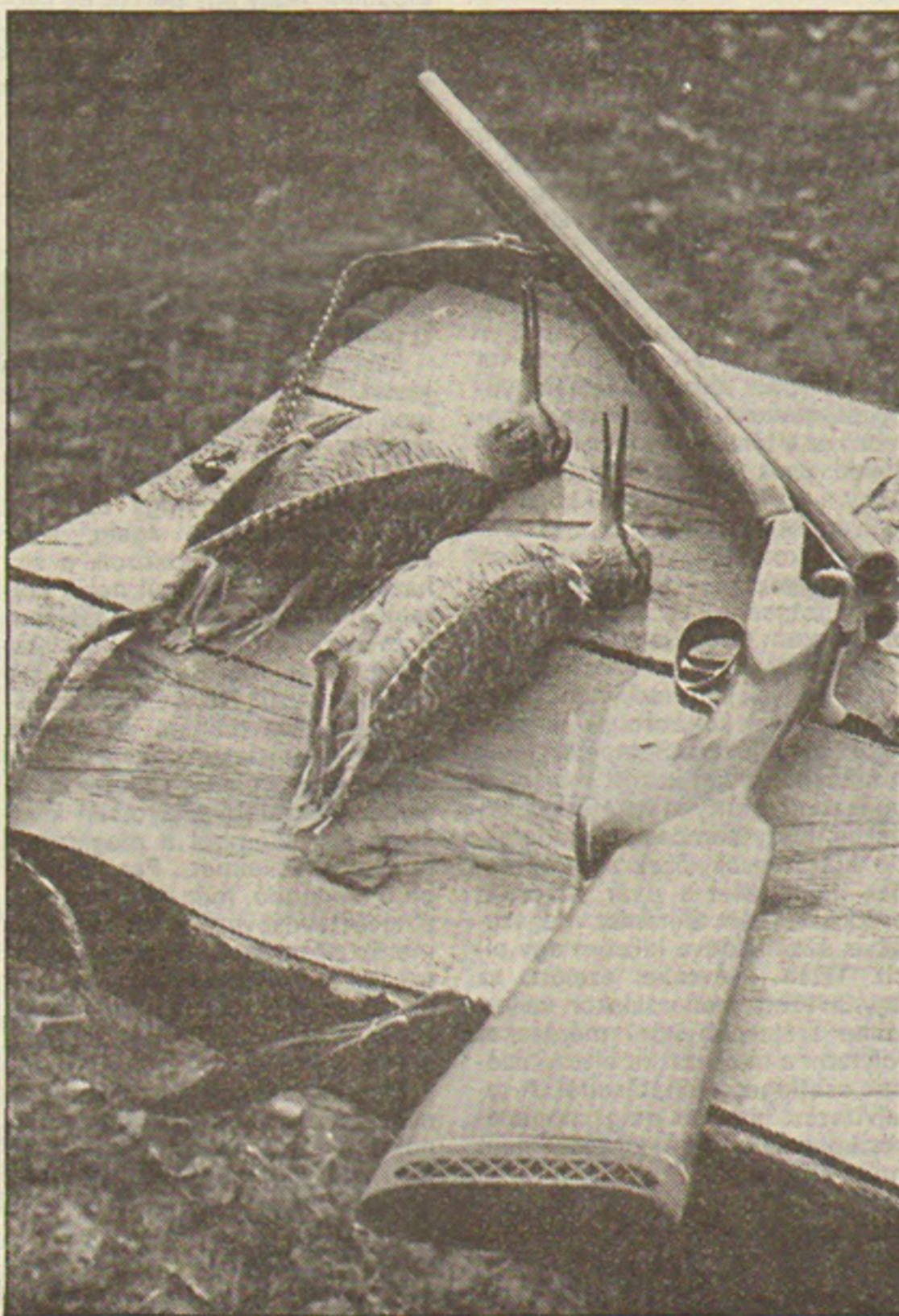
Vártak még valamennyit, de természetesen hiába. Egyébként sem hallatszott túl sok lövés. Egyszer hallatszott az út felső oldaláról „disznortűz”, feltehetően ketten dupláztak. Azonban eredménytelenül, mert a még világos nyugati ég alján – számukra lőtávon kívül – meglátták a sebesen távolodó szalonka sziluettjét. – Kornél bácsi hány szalonkát lő egy évben? – kérdezte némileg naivul András, mire a férfi felnevetett:

– Legfeljebb, hogy hány évenként lövök egyet... Egy minden negyedik évben... Egy idényben kijutok ötször-hatször, és jó ha egy szalonka jön lövésre... Az meg vagy sikerül, vagy nem. De inkább nem... – fejezte be, miközben berakta a puskatokat a kocsiba.

– Vettem észre – akarta mondani András, de még eszébe jutott idejében, hogy „a gondolat ki-mondva egészen más lesz”, és ezért csak együttérzően bólogt.

De legalább láttak szalonkát. Kettőt is...

Dr. Nagy Domokos Imre

Csendélet puskával, szalonkával egy szerencsés húzás emlékeként

lötér felől hallatszó rövid géppisztolysorozat hangjai láthatóan nem zavarták. Ahogy lassan távolodott, úgy nyugodott meg András is. Időnként már másfelé is nézett.

Egy motorbicikli berregett az úton, aztán megállt.

– Úgy látszik, valaki motorral érkezett – gondolta a fiú.

Még szép világos volt, az esti madárdal szinte csak hangolt, amikor észrevette, hogy Kornél bácsi átpattintja a biztosítót és

csi terve az volt nyilván, hogy engedje maga mellett, és hátulról lövi le.

Majdnem így történt. A szalonka elhúzott mellettük, egyenesen a kocsik irányába. A járművek eléggé messze voltak ahhoz, hogy nyugodtan lehessen lőni arrafelé. Kornél bácsi már célzott, amikor András észrevette, hogy valaki ott mászkál. Szólni akart, de úgy látszik észrevette a férfi is, mert bár a ravaszt már megnyomta, de a

FOTÓ: SOMFALVI ERVIN

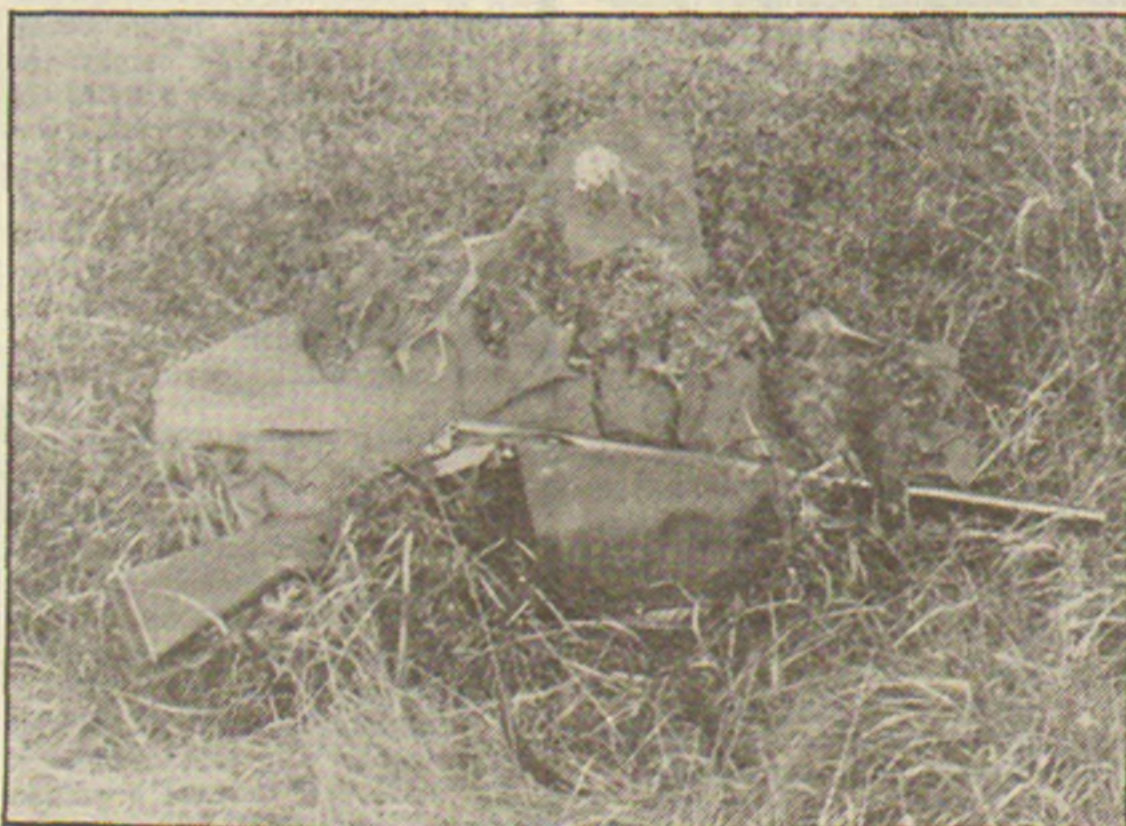
JAJKIÁLTÁS

Elszoruló szívvel járjuk a területet, amely helyenként úgy néz ki, mint ha bombatámadás érte volna. Hordják, viszik a fát és figyelmeztető felkiáltójelekként meredeznek a térdmagasságban elvágott tuskók. Némelyik törzsátmérője nem éri el a tíz centit. Fasorok, erdősávok, erdőfoltok hiányoznak, másutt húszéves erdei fenyves tetjét vágták le karácsonyfának, amíg a szem ellát. Ami itt a télen történt, az egyszerűen katasztrófa. Tiltakozik minden jóérezésű ember, petíciókat nyújt be, próbálja az értelmes szó erejével megakadályozni ezt az értelmetlen, barbár pusztítást, amelynek a későbbi generációk isszák meg a levét. Történik mindez egy olyan országban, ahol az erdősültség 18 százalék alatt van. Ennyi a haza tüdeje és ezt most iszonyú kór, az emberi kapzsiság támadta meg. Ezt már nem lehet egymásra kenni, hiszen a felelősség egyformán terheli azokat, akik a zavarosban halásznak, és azokat, akik mindezekre lehetőséget adtak. Szép számmal voltak, akik már a kezdet kezdetén szót emeltek mindezek ellen, de azok véleményét egyszerűen lesöpörték az asztalról azzal, hogy jók az elvek. Nálunk azonban az elvek – különösen eleinte – mindig jók voltak, a legjobb ügyek is a gyakorlatban buktak meg, látványosan. Új Bős-Nagymaros épül a szemünk láttára, gigantikus sebeket ejtve a természet szebbik arcán. Iszonyúl Kibirják-e ezt a csapást hazai erdeink? A pusztulás az 50-es években kezdődött és a négy évtized alatt 426,3 millió m³ vastag ipari fát adó élőfakészlet veszett oda, ami nem kevesebb, mint fél évszázadra biztosította volna az ország faszükségletét. A volt téeszerdész munkanélküliségén – vagy már az is lejárt – fogja a fejét otthon, nem érti mi folyik itt, hiszen most éppen azon erdők helyét lehet sóval behinteni, amelyeket – nem is olyan régen még ő telepített, állami célcsoportos beruházásból. Dunapataj környékén az erdőtársulás egyik tagja vágatta le a sajátja mellett a többiekét is. A tanyasi Mari néni szívéhez kapva esett össze az udvaron, amikor 150 000 forintos büntetésről hozott írást a postás. Kárpótlásból kapott három hold erdejét – jószomszédi ajánlásra – átadta készpénzért. A „maffiózó” azóta a levágott erdőért kapott pénzzel már ki tudja hol jár. A büntetést azonban az kapja, akinek az erdő a nevének van. Az erdőfelügyelő szinte naponta kap életveszélyes fenyegetéseket, kiszál-

lási keretük behatárolt, jószerint csak az irodából hall mindenféle lánc(fűrész)reakcióról. Békés me-

gyében többholdas, többéves tölgytelepítést szántottak ki és hosszan lehetne sorolni a példá-

FOTÓ: BAN ISTVÁN

Mielőtt bárki megdöbbenne, a terítékfotó egy igen szerencsés és „megszállott” szalonkavadász egész évi emléke. Irigyeinek száma madaraiénál is tetemesebb

kat, de kinek, minek? Ha nem kap valaki vágási engedélyt, vágja akkor is. Vár néhány napot, egy esőt és ismeretlen tettes ellen feljelentést tesz. Egy hónapon belül megkapja a nyomozásmegszüntető határozatot, és máris le van fedezve.

Az erdő ára, egy tál lencse, aki ennyiért megkapja nem is becsüli, mert csak az aranykonora-értéket számolják, a rajta lévő fa nemzeti ajándék, ha úgy tetszik, juttatás, jatt. Ha a vad lerágja, akkor a hektáronkénti kár milliós. Amit pedig már az emberen kívül senki nem bánthat, azt 300–1500 forintos hektáronkénti áron kótyavetyélik el, amikor egy mázsza tűzifa 500 forint. Érdekes módon már ma nincs az egész „nevesítve”, vajon ki volt az a lángeszű, aki ezt kitalálta? Még ma is a fülemben cseng az a néhány éve szakmai konferencián – de még a parlamentben is elhangzott – kijelentés, amely szerint Magyarországon a nagyvad miatt nem lehet felelős erdőgazdálkodást folytatni. Ökológiai katasztrófával „fenyegettek”, nem is akárhik. Most lassan sem erdő, sem vad, hiszen mindkettő egyformán került veszélybe. Nekünk Mohács kell – írta egykor Ady, pedig akkor még sok mindent nem találtak fel, és az egy „fejre esett” hozzáértők száma jócskán elmaradt a maitól. Mindig azzal nyugtattak, hogy a tulajdonosi szemlélet nem enged semmiféle hasonlót, hiszen Európában nincs erdőpusztítás, mindenki vigyáz a vagyonára. Ott itt azonban merőben más a helyzet, kár olyanra hivatkozni, ami nincs. Már magában örület, hogy ilyen mértékű természet elleni emberi merénylet a kárpótlás címen zajlik. A nagy pénzt az szakítja le, aki láncfűrészrel „szereti” az erdőt, néhány morzsát juttatva annak, akit egykor (is) kiforgattak a vagyonából. Most sem sokkal jobb a helyzet. Az olajszökítés ehhez még csak nem is mérhető. Ha pedig netán a csodával határos módon valakit elkapnak, ha úgy tetszik, példát statuálnak, csak egy kis töredéke bizonyítható, végre nem hajtható, mert többnyire a „maffiózó” nevének semmi lefoglalható nincs.

Talán nem marad pusztába kiáltott szó, van idő újragondolni a leendő vadászati törvényben is azokat a „beépített garanciákat”, amelyek megfelelő védelmet nyújtanak majd természeti értékeink végzetes pusztítása ellen.

H. Zs.

INVITÁCIÓ

Ha van rá érkezése, netán kedve is – és a pénztárcája sem sínyli meg – legyen a vendégünk **1994. MÁRCIUS 11-ÉN**

A NEW YORK KÁVÉHÁZ összes termében megrendezésre kerülő Vadászbálunkon.

Az idei Vadászbál bevételéből a Vadászati Kulturális Egyesület ez évi legnagyobb anyagi áldozattal járó célkitűzését, az eddig bérelt iroda minél előbbi megvásárlását kívánjuk támogatni, hogy a Magyar Vadászlap szerkesztősége se kerüljön az utcára. A tét tehát nem kevés... ez indokolja, hogy a korábbi olcsó vadászbáli belépőjegyek árát az elviselhetőség határáig megemeltük.

Mivel a belépőjegy ára magas, ennek megfelelően minden szempontból magasra állítottuk a mércét, minőséget nyújtunk a bálozó vendégeknek.

A helyszín eleganciáját, a kiszolgálás ötcsillagosságát a patinás New York Kávéház és személyzete garantálja.

Hubertus, Cinzano, Vilmoskörte, Unicum és címeres barackpálinka. – A bál főszponzora – a **ZWACK UNICUM RT.** italai között válogathatnak az előital kedvelői... és akinek ez kevés lenne, amíg a készlet tart, folytathatja a bárban – ingyenesen.

A MENÜT TAUZIN MIKLÓS, AZ OLIMPIAI SZAKÁCSRAPAT VOLT KAPITÁNYA ÁLLÍTOTTA ÖSSZE ÉS AZ ELKÉSZÍTÉSÉT IS SZEMÉLYESEN FELÜGYELI.

A VACSORÁT 20 ÓRA 30 PERCKOR KEZDIK ÉL FELTÁLALNI, MIKÖZBEN A **BAROQUE BRASS SONATORES FÚVÓSZENEKAR** HANGULATOS, EREDETI BAROKK ASZTALI ZENÉVEL SZÓRAKOZTATJA A VENDÉGEKET.

ÉS AKKOR A MENÜ:

– HUBERTUS VADPÁSTÉTOM – FÁCÁNLEVES HÚSGALUSKÁVAL, FÜRJTÓJÁSSAL – FÁCÁNMELL FÜSTÖLT SZALONNÁVAL GYENGÉN TŰZDELVE – KONYAKOS TEJSZÍN MÁRTÁS – POMMES-DUCHESSÉ – SZARVASSÜLT SZALONNÁS BABKÖTEGGEL, ÁFONYÁS TÉSztAKOSÁRRAL, HÁZI BURGONYAFÁNKKAL, PÁROLT ENDÍVIÁVAL ÉS LISZKAY-FÉLE MÁRTÁSSAL – LÁNGOLÓ SÜLT FAGYLALT

A vacsorához fehér- és vörösbor vagy sört, illetőleg ásványvizet és kávét szolgálnak fel. A műsor már a 19 órakor kezdődő bálnyitóval elkezdődik, **DR. SZABÓ JÁNOS** földművelésügyi miniszter – mint a bál fővédnöke – köszönti a vendégeket és az ünnepélyesen „bevonuló” vadászok zászlóját. Aztán – vacsora után a bál konferansziéja – a humoristának indult vadászlapszerkesztő – **HOMONNAY ZSOMBOR** veszi át a szót. A műsor teljes szereposztását és számaikat egy kicsit meglepetésnek szánjuk, ezért csak néhány név és önmagáért beszélő műsorszám: **BODROGI GYULA**, vadászsztriptíz... a tévéből ismert **AJALA ÉS ORBÁN DUÓ VALAMINT A MAKSA SHOW.**

S mint minden bálon, a műsor után elkezdődhet a tánc – reggelig. Éjfélkor kisorsoljuk az értékes és kevésbé értékes nyereményekből álló tombolát, utána pedig eldől, hogy kinek az 1000 forintos puskaszelvénye ér 100 ezer forintot, ki viheti haza a 8x57-es kaliberű Voere-Mauser golyós puskát.

AZ IDEI VADÁSZBÁL BELÉPŐJEGYÉNEK ÁRA: 4000 FORINT+ÁFA.

Asztalfoglalás – a jelentkezés sorrendjében – a Vadászbál szervezését támogatóként is vállaló **GREEN BULLET** budapesti irodájában lehetséges.

Cím: **1085 BUDAPEST, JÓZSEF KRT. 53.**

Telefon: (36-1) **113-9414, 134-0715.** Telefax: (36-1) **113-9414.**

MEGHÍVOTT VENDÉGEINK: „SZÍNPADRA, VADÁSZOK” C. MŰSOR JELES MŰVÉSZEI.

A VADÁSZBÁL TÁMOGATÓI:

ÖREGTANYA RENDEZVÉNYSZOLGÁLAT • KETTNER NIMRÓD KFT. • FRANKONIA-TRÓFEA KFT. • LANDIMEX KFT. • ZWACK RT. • ARANYFÁCÁN VADÁSZÁRUHÁZ • HUBERTUS BT. • BELÜGYMINISZTERIUM • NATUREXPO • ADVEX KFT. • NATURA FOTÓ EGYESÜLET • NIKE-FIOCCI KFT. • CONCORDE TRAVEL • STEFAN VADÁSZBOLT • 4 WD SAFARI CENTER • FŐVÁROSI KÉZMŰIPARI VÁLLALAT BŐR ÉS MŰBŐRFELDOLGOZÓ GYE. SZPONSZORAINK SZÍVES SEGÍTSÉGÉT EZÜTON IS KÖSZÖNJÜKI

VADÁSZMAGAZIN

HATHETENKÉNT A DUNATÉVÉ CSATORNÁJÁN

A vadászok régi vágya valósul meg a Dunatévé Gazdakör c. műsorában. 1994. március 22-étől, kedden este 20 óra 35 perckor, ...és ettől kezdve hathetenként, húszperces önálló vadászmagazin jelentkezik a Satellit programon. (Az adás több városi kábeltévé műsorában is nézhető.)

A szerkesztőség tájékoztatása szerint a műsor négy blokkból áll. Az első blokkban friss hírekkel, tudósításokkal, szolgáltatásokkal szolgálnak, a másodikban egy-egy aktuális témáról meghívott vendégekkel hallhatnak beszélgetést, a harmadikban némi vadászati ismeretet nyújtanak a kezdő vadászoknak, a műsor nézőinek, míg a negyedik blokkot a vadászat kime-

rithetetlen tárházának – a vadászati kultúrának szánják. Természetesen minden műsorban arra törekszenek, hogy a magyar vadászon kívül egy-egy villanással képet nyújtsanak a környező országok, szomszédaink vadászatáról is.

A Vadászmagazin és a Magyar VADÁSZLAP szerkesztősége között szoros együttműködés alakult ki, minden műsor előzetesét lapunk hasábjain olvashatják és a műsorban elhangzott témákra a lap hasábjain is visszatérünk. Ez egyben azt jelenti, hogy mind a Vadászmagazin, mind pedig a Vadászlap szerkesztősége várja a műsorral kapcsolatos észrevételeket, javaslatokat.

Az első műsor tartalmából:

- Tudósítás a Vadászati Kulturális Egyesület közgyűléséről, a Hubertus Kereszt kitüntetés arany fokozatainak átadásáról
- Mire jók a kiállítások Tóth Géza, a Mavad vezérigazgatója szerint
- Hangulatképek a vadászbálról
- Nem lesz vadászati törvény, beszélgetés az FM illetékesével
- A szalonka és vadászata
- Muray Róbert festőiskolája
- Könyvek és szerzőik

JASPOWA

A korábbi évektől eltérően, idén a bécsi vásárváros adott otthont a tizenharmadszor megrendezett nemzetközi vadászati, horgász- és sportkiállításnak, mert a parlament mögötti vásárcsarnok épületébe rövidesen múzeum költözik. A vásárváros 4400 négyzetméteres pavilonegyüttesében idén 178 kiállító termékét, jelenlétét regisztrálták, köztük 17 magyar cég és vállalkozó szerepelt önállóan, de találkozhatunk magyarokkal „osztrák” színekben is.

A január 26–30-a között megrendezett kiállítás idén speciális autosalonnal bővült, nyolc cég állította ki terepjáróit és csemegéinek számított az a magángyűjtemény, amely az 1910-es évek osztrák császári vadászatait fényképeken, rajzokon, könyvformában mutatta be.

A legtöbb láttnivaló a vadászati csarnokban volt, különösen azok számára, akik kedvelik a szépen gravírozott, vésett, fantasztikusan finom rajzolatú fegyvereket. Némi

vigaszt jelentett a szép számban megjelent magyar látogató számára, hogy az értékesebb fegyverek, távcsövek, céltávcsövek árát az osztrák cégek is márkában vagy éppen dollárban adták meg, így kevesebbnek tűnt a kiirt összeg.

A vadászszerző irodák gazdag kínálata szinte a világ minden táján lehetőséget nyújt a különböző vadfajok elejtésére, különleges trófeák begyűjtésére. Korábban nem nagyon invitálták a vadászokat ausztráliai vadászatra, most a kenguru vadászat is a választék között szerepelt.

Mint minden kiállítás, a bécsi is azt bizonyította, hogy lankadatlan az emberek érdeklődése természethez közel álló sportok iránt, amelyben a vadászat igen előkelő helyet foglal el, s a magyar vadászoknak, a magyar vadászati irodáknak, a magyar vadnak rangja van Európában osztrák szomszédaink szemében.

CSS

Búcsú a természetet szerető és védő vadásztársunktól

Ismét kidőlt egy hatalmas életfa, véget ért egy felfelé ívelő életpálya.

Mély fájdalommal és megrendüléssel álljuk körül **Medgyesi Mihály** vadásztársunk koporsóját, akit az értelmetlen halál tragikus körülmények között kiragadt körünkből. Vadásztársunk 15 évig volt tagja társaságunknak. Megszállott vadász volt, a természet alázatos csodálója. Különösen a nagyvad vadászata volt az életeleme, azon belül is a vaddisznó vadászata. Az elmúlt év őszén áhitattal még együtt hallgattuk az erdők orgonáját, a szarvasbögést.

Nyugodt, megfontolt, szabályokat ismerő és megtartó, kiválóan lövő vadász volt.

Sportszenvédélyét kifinomult lelki kultúrával ötvözte, a természetet védő, élvező, mélységes emberi szemléletével. Emberségéért, vadásztársai tiszteletéért szerettük, tiszteltük. A koronglövő versenyeken számtalan alkalommal vitte győzelemre kis csapatunkat, mint a karcagi vadásztársaság egyik legjobb lökészséggel rendelkező vadásza. Így

most szegényebbek lettünk. A néphit azt tartja: „csak az hal meg, akit elfelednek”. Mi nem feledünk!

Tovább folytatjuk azokat a nemes, sportszerű versenyeket, amelyeknek lelkes szervezője és eredményes résztvevője volt.

A megváltoztathatatlan, hogy a halál elragadta tőlünk, el kell fogadnunk. Azonban soha nem fogunk belenyugodni abba, ahogyan ez történt.

Elbúcsúznak tőled a Karcagi Nagykun Vadásztársaság, és az

Ózdi Széchenyi Zsigmond Vadásztársaság tagjai és vezetői, melyeknek tagja voltál.

Búcsúzik tőled a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Vadászszövetség vezetése, a Mátra Múzeum, a Széchenyi és a Pilisi Malév Vadásztársaság tagjai és vezetői, és az a sok-sok vadászbarát, akik szerettek és tiszteltek. Elbúcsúznak a vendéglátó francia vadásztársak, akik megszerettek, örökre szívükbe zártak, és a tragédia helyszínén emléket állítottak.

Kedves Misi!

Utoljára magam búcsúzom.

Alig egy hónapja vittem az örömhírt, hogy társaságunk nevében te leszel a delegáció tagja, és most nekem jutott az a nehéz feladat, hogy elbúcsúztassalak.

Szép terveink derékba törtek, azok megvalósítása nehezebb lesz.

Köszönöm a szép emlékeket, melyeknek részesei voltunk a közös vadászatainkon.

Köszönöm utolsó üdvözlőlevelet, melyet a „fény városából”, Párizsból küldtél.

Te most már eltávozol közülünk.

Ha életedben nem tudott, legalább álmaid felett örködjön a vadászok védőszentje.

Tiszteletedre még egyszer megszólal a vadászat végét jelző kürtszó.

Nyugodjál békében.

Szabó Sándor
a vadásztársaság elnöke

(Elhangzott január 26-án, a karcagi temetőben. Az elhunyt vadásztársunkat posztumusz Nimród vadászéremmel tüntették ki.)

Visszhang

A lap januári számában közölték **Bulin István** nyugalmazott erdőmérnök – mint írták – a „legendás HM-vadászterületek atyjának” magánvéleményét.

Mindig várakozással olvasom, ha erdészszakember ír, nyilatkozik vadászati kérdésekben, remélve, hogy ismét teszünk egy lépést, hogy ismét közelebb kerülünk egymáshoz! Jobban megismerjük és megértjük egymás gondjait, oldódik az erőltetett erdész-vadász „ellentét”, ami nem érdeke sem az erdészeknek, sem a vadászoknak!

Szerencsére, reményem sokszor nem alaptalan! Egyre többször nyilatkoznak higgadtan gondolkodó erdészek is. Van azonban sajnos olyan megnyilatkozás is – az Önök lapjában, de másutt is olvastam, hallottam ilyet, néha szerkesztőségi kommentárral, néha anélkül – ami annyira elfogult és demagóg, hogy inkább pszichiátriai elemzést igényelne, közlés helyett!

Várakozással olvastam az említett cikket is. Sok mindenben

egyetértek **Bulin Istvánnal**. Reálisan látja a gondokat, a pártállami idők egyes túlkapásait, amit talán sehol nem éreztek annyira és néha olyan durván megnyilatkozni, mint egyes HM-vadászterületeken! Volt alkalmam személyes kapcsolatba kerülni néhány ott dolgozó, kitűnő vadászati szakemberrel. Tőlük hallottam a sokszor megdöbbentő kiszolgáltatottságukat, gyötörődésüket, megaláztatottságukat, ha éppen védeni akarták a lelövésre nem alkalmas vadat, vagy ha nem volt a kívánatosnak megfelelő a zsákmány! Gondolom, erről **Bulin István** többet tudna mondani, mint én. Reálisabb lett volna tehát, ha erről mond véleményt, bírálatot, nem általában a vadászokról, a társaságok vezetőiről „nem kis arányban”!

Én semmi esetre sem akarok – hozzá hasonlóan – általánosítani, hogy minden HM-területen olyan volt a helyzet, mint ahol nekem panaszkodtak, hogy minden „beutalt” vadász olyan volt, akármilyen rangot is viselt!

Nem tudom azonban, hogy **Bulin István** volt-e vadásztársasági területen, vagy vadászott-e gyakran olyanokkal, akikről lesújtó véleményét kialakította? Mint nyilatkozta: „Az is saját tapasztalatom, hogy az akkori és ma is működő vadásztársaságok vezetői és tagjai – sajnos nem kis arányban – arra sem méltóak, hogy bot legyen a kezükben, nem pedig vadászpuska!” (Szerkesztőségi kommentár nincs!)

Ezért fogtam tollat! **Bulin István**, vagy bárki más azt mondhat egy riportban, amit jönnek lát – és amit leközölnek, de úgy gondolom ezt a kijelentést nem szabad válasz nélkül hagyni, ha már elmaradt a szerkesztőségi kommentár, a vadászok nagy többségének megvédésére!

Bulin István nyugdíjas, magam is az vagyok. Minden bizonnyal sokat vadászott, én is sok évtizede járom az erdőt-mezőt. Igaz, nagyon ritka kivételtől eltekintve, nem HM-, vagy protokollterületeken, hanem „gyalog” vadászok között. Évtizedekig voltam egy vadásztársaság elnöke.

Ezért ne vegye rossz néven, ha általánosító ítélkezését visszaautasítom! Nem kétséges, hogy voltak, vannak és lesznek etikátlan, képzetlen vadászok a társasági területeken, de a HM-területeken, az állami vadászterületeken is! Ez így lesz, akár az összeköttetés, akár a pénz fogja irányítani: ki lehet vadász és ki nem? Akár az, hogy az illető magyar állampolgár, vagy a jóléti társadalomból érkezett. A nagy többség azonban nem ilyen!

Általánosítását, a „nem kis arányú” többséget illetően, méltánytalanok és megalapozatlannak tartom. Ilyen vagdalkozást el lehetne nézni egy elfogult, vadászatellenes izgága laikustól, legfeljebb legyintve mosolyogna, vagy bosszankodna, aki személyes tapasztalatból ismeri a helyzetet, de **Bulin Istvántól** „a szakma nagy öregjétől” nem ezt várják a vadászok!

Gondolom, amikor újból elolvasta a nyilatkozatát, ő sem nagyon örült, hogy ez így megjelent.

Dr. Riskó Tibor

Várja Önt a

GA-TS Kft.

VADÁSZ-FOTÓ BOLTJA az ERZSÉBET ÁRUHÁZBAN

1203 Budapest XX., Kossuth Lajos u. 33.

Tel.: 283-0205/22, 283-0207/22, 283-0210/22 m.

Fax: 149-0671. Rádiótel.: 06-60-321-470

ÁRUSÍTUNK:

Új és használt, sörétes és golyós vadászfegyvereket;
Önvédelmi (éles), gáz és riasztó marok löfegyvereket, légpuskákat,
légpisztolyokat és lőszeret; Vadászati felszereléseket;

Golyóálló mellényeket;

Porst fotó termékeiből különböző áruféleségeket, egyben kínáljuk
fénykép-kidolgozási szolgáltatásainkat.

Nyitva: keddtől péntekig: 10-18 óráig, szombaton: 9-13 óráig

CONCORDE TRAVEL

APARTMANOK CAVALLINÓBAN

(LIDO DI JESOLO KÖZVETLEN KÖZELÉBEN)

EGY HÉT MÁR 13 200 FT/APP.-TÓL

KEDVEZMÉNYES FOGLALÁSI LEHETŐSÉG MÁRCIUS 31-ÉIG.
BŐVEBB TÁJÉKOZTATÁS IRODÁNKBAN
ÉS AZ UTAZÁS '94 A-211/H STANDJÁN.

1062 BP., ANDRÁSSY ÚT 56. TEL.: 269-5447, 269-5448, FAX: 153-0417

**MINDENT
EGY HELYEN,
A STEFÁN KFT.-NÉL,**

Szekszárdon! 7100 Szekszárd,
Kossuth Lajos u. 32. Telefon: 74/319-609

**VADÁSZBOLT:
VADÁSZFEGYVEREK
ÖNVÉDELMI FEGYVEREK
LŐSZEREK, FEGYVEREK
BIZOMÁNYOSI ÁRUSÍTÁSA
TRÓFEABÍRÁLAT
FEGYVERJAVÍTÁS
BELÖVÉS
VIZSGÁZTATÁS
TÁVCSŐSZERELÉS**

1994. január 1-jétől fedett löpálya kezdte meg
működését ugyanitt.

Nyitva tartás:
hétköznap 8-17 óráig, szombaton 9-12 óráig.

tekmas-EURO KFT

WD-40 az igényes fegyverápoló.
Probléma a korrózió? Nem probléma!
A **WD-40** megoldja ezt, és sok egyéb
fegyverápolási gondját: tisztít, ken és tel-
jes védelmet nyújt. Keresse a szaküzle-
tekben, valamint áprilisban a FeHoVá-n!
Bármilyen egyéb korrózióvédelmi és ke-
nési gonddal forduljon a szakértőkhöz:

Tekmas-Euro Kft.
8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.
Tel.: 22/327-780, Fax: 22/315-524

ÁPRILISBAN ÚJBÓL CSOMAGKÜLDÉS!

Kérje díjtalan katalógusunkat az 163-3004 és az 183-1970-es telefonon, vagy postán: 1701 Budapest, Pf. 67.

LÁTOGASSA MEG KIÁLLÍTÁSUNKAT A FeHoVa-N, AHOL SZINTÉN HOZZÁJUTHAT KATALÓGUSUNKHOZ.

VALAMINT SZAKÜZLETEINKBEN:

BUDAPEST VI., ANDRÁSSY U. 12. TELEFON: 132-3180
MISKOLC, ADY ENDRE U. 5. TELEFON: 06-46/343-701
PÉCS, BAJCSY-ZS. E. U. 3. TELEFON: 06-72/313-904
ZALAEGERSZEG, TOMPA U. 1. TELEFON: 06-92/313-523
SZEGED, STEFÁNIA U. 9. TELEFON: 06-62/312-782
GYÖNGYÖS, RÓZSA U. 2. TELEFON: 06-37/311-898
MEZŐKÖVESD, DÓZSA GY. U. 2. TELEFON: 06-40/312-011

4 WD SAFARI CENTER

MINDEN, AMI A TEREPJÁRÓ- AUTÓZÁSHOZ SZÜKSÉGES:

RANCHO futómű-megerősítések, lengéscsillapítók, WARN csőrök, védőrácsok, motorvédő lemezek, differenciálmű-zár, terepgumik, könnyűfém felnik, fényszóróvédő plexik minden típusra, új és használt terepjárók értékesítése és szervizelése, NISSAN terepjárók, és haszonjárművek – a pick-up-tól a kamionig – megrendelhetők. Vadászathoz speciális kiegészítők gyártása, beszerelése.

CSAK NÁLUNK: A VILÁG LEGJOBB TEREP LENGÉSCSILLAPÍTÓI

A RANCHO HUNGARY-tól
(beszereléssel is).

MAGYARORSZÁG ELSŐ SPECIÁLIS 4 WD KÖZPONTJA

1068 Budapest, Városligeti fasor 46-48.
Tel./fax: 122-7434

KÉRJÜK AZON VADÁSZTERÜLETEK JELENTKEZÉSÉT,
AHOL KÜLFÖLDI BÉRVADÁSZ VENDÉGEINK RÉSZÉRE

„IGÉNYES SZÍNVONALÚ”

VADDISZNÓTERELŐ ÉS -HAJTÓ, ILLETVE MUFLONKOS-
VADÁSZATOT TUDNAK BIZTOSÍTANI!

Hubertus Bt. 1051 Budapest, Nádor u. 34.
Tel./fax: 131-4790, telefon: 111-9608

DIANA

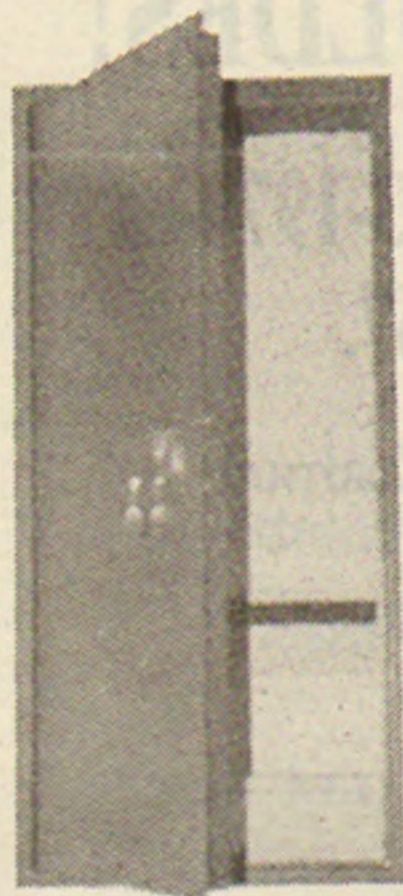
Kereskedelmi és Szolgáltató Szövetkezet
DIANA TRADE KFT.

CSAK NÁLUNK:

Bizományos értékesítésre leadott sörétes és golyós vadászfegyverek újszerű állapotban, nagy választékban ● Gáz- és riasztó-pisztolyok, légpisztolyok, légfegyverek, hatástalanított fegyverek engedély nélkül ● Fegyverjavító műhelyünkben vállaljuk a vadászfegyverek szakszerű javítását, belövését, bevizsgálását és céltávcső szerelését, valamint fegyverek hatástalanítását ● Fegyverboltunk és műhelyünk címe: 1077 Budapest, Wesselényi u. 74. Telefon: 122-4002 ● Nagykereskedők, viszonteladók és egyéni vásárlók figyelmébe ajánljuk DISZKONT részlegünket: Budapest X., Szacsavay u. 44. Telefon: 147-2516

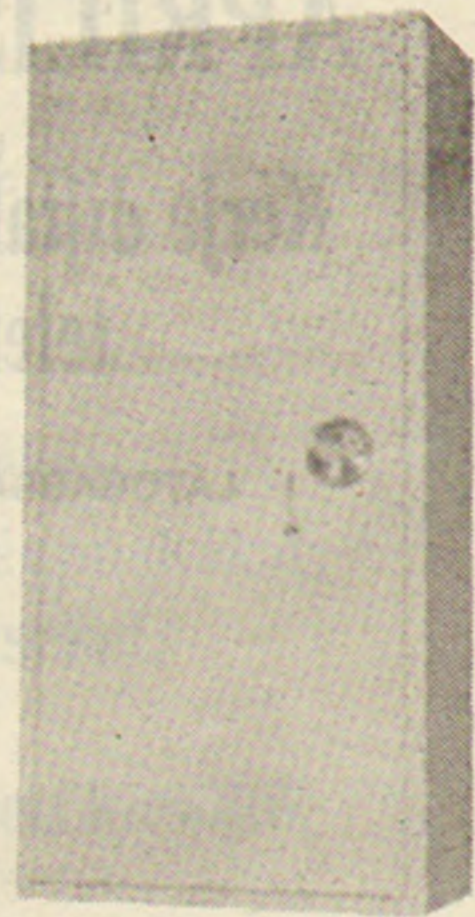
Frankonia

TRÓFEA KFT. AJÁNLATA:

LŐFEGYVER ÉS LŐSZERTÁROLÓ SZEKRÉNYEK

TÍPUSA: 5 FEGYVER TÁROLÁSÁRA ALKALMAS
M É R E T E : 1 4 0 5 × 3 5 0 × 3 5 0 M M
ANYAGA ÉS KIVITELEZÉSE MEGFELEL A NÉMET
UDMA 24992 SZABVÁNYNAK, AJTAJA
BIZTONSÁGOS ZÁRÁST A NÉGY PONTBAN
RETESZELŐ ZÁRSZERKEZETTEL, VALAMINT
A BIZTONSÁGI ZÁRRAL BIZTOSÍTJA.
AZ AJTÓ KILINCSSZERKEZETE AZ AJTÓBA
SÜLLYESZTHETŐ TOKBAN HELYEZKEDIK EL.

Várjuk kedves vásárlóinkat a Gödöllő, Isaszegi úti telephelyen, 7.30-tól 15 óráig.
Telefon: 28/330-291, telefax: 28/320-760

Eduard
Kettner

1994. MÁJUS 25-ÉTŐL INDÍTJUK FOLYAMATOSAN SZAFARI ÚTJAINKAT NAMÍBIÁBA

89 000 HEKTÁR VADÁSZTERÜLETEN 21 VADFAJ
I. OSZTÁLYÚ SZÁLLÁS, ELLÁTÁS
KOMPLETT 7, 10 ÉS 14 NAPOS SZAFARIK
NEM VADÁSZ KÍSÉRŐKNEK,
CSALÁDTAGOKNAK KÖRUTAZÁS
TOLMÁCS
REPÜLŐJEGY

KÉRJE RÉSZLETES PROGRAM- ÉS ÁRAJÁNLATUNKAT!

MUNKATÁRSAINK TAPASZTALATA
AZ ÖN SIKERÉNEK ZÁLOGA!

Jelentkezés: Kettner-Pilis Kft.
1125 Budapest, Szilágyi E. fasor 8.
Tel.: 155-5246, 155-5282, Fax: 155-4037

Mindenkinek mindent
egy helyen!

Szakáruházunkban kedvező áron
szerezhet be mindent, amire a vadászathoz,
a horgászathoz szüksége van.

Telefon: 132-6566
Fax: 132-2143

Boltok:
Budapest XIII., Kádár u. 3.
Nyíregyháza, Bocskai u. 61.

Fegyverjavítás:
a Kádár utcai boltban.

Képviseletek:

- Erma • Glock • Kepplinger •
- Merkel-suhl •
- Steyr-Mannlicher •
- Sauer • Voere • Hirtenberg •
- Swarovski • Docter Optic •

VAD ÉS VADÁSZAT KFT.

Vadászatszervezés bel- és külföldön

VÁRJUK 1994/95. ÉVRE ÓZBAK-, SZARVASBIKA-,
VADDISZNÓHAJTÁS FELAJÁNLÁSAIKAT.
VADÁSZATSZERVEZÉS MAGYAR VADÁSZVENDÉGEK RÉSZÉRE
KÜLFÖLDÖN: OLASZORSZÁG, ROMÁNIA, NAMÍBIA,
DÉL-AFRIKA, ALASZKA, KANADA.
ELŐKÉSZÍTÉS ALATT: ZAMBIA, ZIMBABWE.

8000 Székesfehérvár,
József Attila u. 42.
Tel./Fax: 22/340-414

3300 Eger,
Szálloda u. 5.
Tel.: 36/321-033, Fax: 36/313-475

Erdei szalonka belföldi bérvadászati árai

A Vértesi Erdő Rt. területén lehetőség nyílik bérletet váltani az idényre, március 15.-április 10-ig, ami 50 alkalom, 7500 forintért. A napijegy 750 forint, s ezért két húzáson lehet vadászni.

A Kaszói Erdőgazdaság Rt.-nél 500 forintot kell fizetni húzásonként, amihez 25% áfa még hozzájön.

Általában 500 forint a szalonkavadászat húzásonként azokon a területeken, ahol fogadják a hazai vadászokat.

A Pilisi PEG lapzártáig nem tudta közölni a szalonka-jegy árát.

RECEPTEK

SZALONKA NARANCSMÁRTÁSSAL

Hozzávalók: 2-3 szalonka, 2-3 db sárgarépa, petrezselyemgyökér, 1 zeller, 1 alma, 1 nagyobb hagyma, 1 szelet vadsonka, 25 dkg sampinyongomba, 2 db húsleveskocka, 4-5 db kockacukor, 1 kg narancs, fűszerek ízlés szerint. A sütéshez vaj vagy olaj.

A szalonkákat megtisztítjuk és jénai tálba tesszük. Adunk melléje fűszereket, aprított zöldséget, hagymát, kevés vadsonkát, felaprított sampinyongombát és húsle-

veszel felöntve vajjal vagy olajjal átdinszteljük.

A húst a léből kiemeljük, pihentetjük. A levet tovább főzzük, majd átpasszírozzuk. Az így nyert levet húslevesrel, 4 szem narancshéjjal jól bedörzsölt kockacukorral és 2 narancs levéllel feleresztjük, a szalonkákat belehelyezzük, majd puhára pároljuk.

Ha készre pároltuk, tálra helyezzük, narancsszeletekkel körberakjuk. Apró burgonyafánkocskákat adunk körítésnek és vegyes gyümölcslátát kínálunk hozzá.

SZALONKASÜLT SZALMIS ZSÖMLESZELETEKKEL

Hozzávalók: 2-3 szalonka a személyek számától függően, 4-5 zsömlé, 30 dkg füstölt szalonka, só, bors, 3 szem borókabogyó, 25 dkg vaj, 2 db húsleveskocka, hagyma, petrezselyem, 2-3 tojás.

2-3 szalonkát megtisztítunk, sóval, borssal meghintjük, szalonkadarabokkal dúsan spékkeljük. A máját, zúzáját, beleit félretesszük.

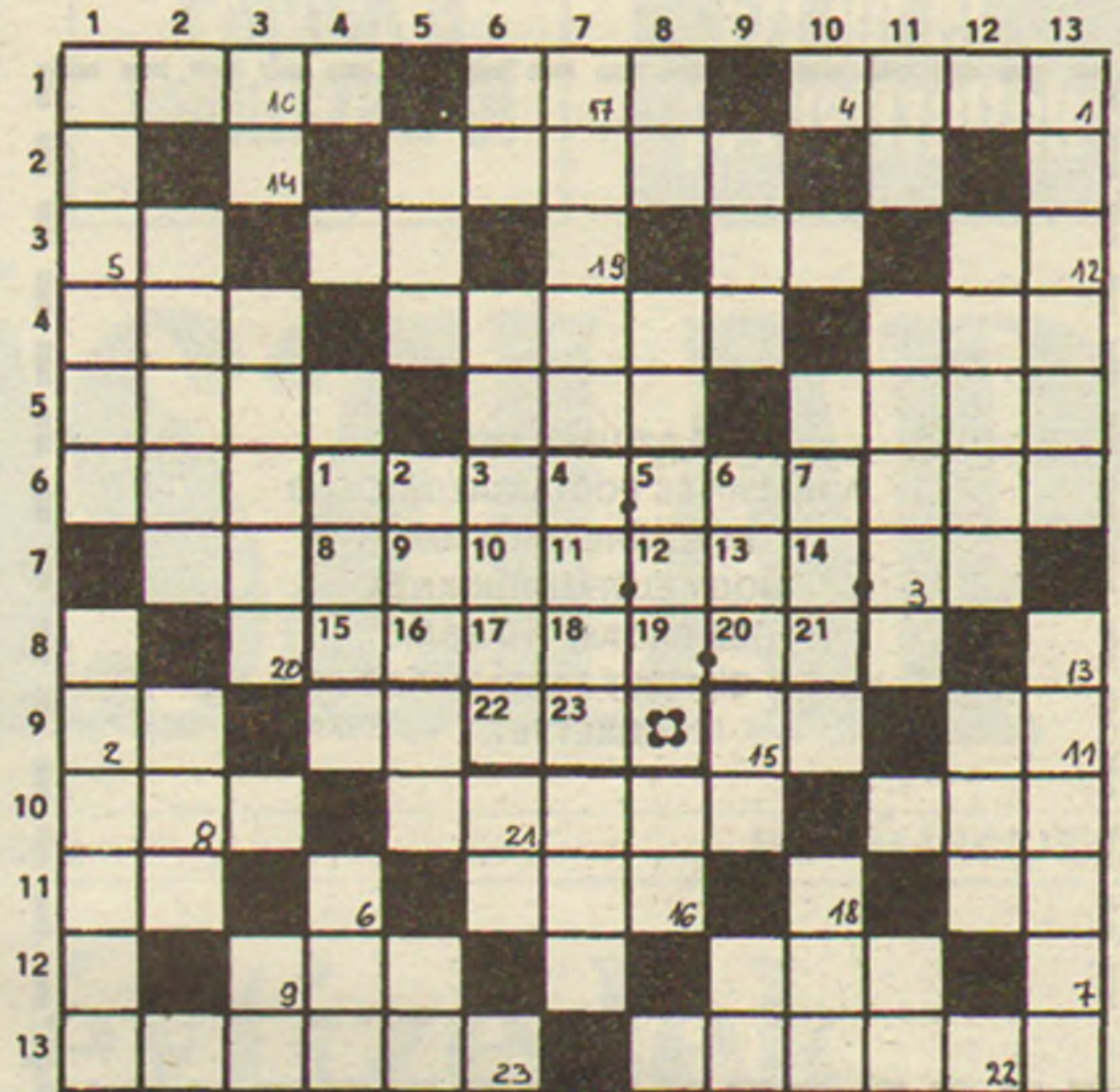
A szalonkákat kb. 25-30 percig húslevesrel és vajjal sütjük, közben sűrűn öntözgetjük. Azután felszeleljük, tálra rakjuk, a sült szalonkát a hús tetejére tesszük, saját levéllel leöntjük. Meleg helyen tartjuk, amíg elkészülnek a szalonkaizzel sült zsömlészeletek. A zsömlésze-

letekkel a húst körberakjuk és melegen tálaljuk.

A szalonkaizt (szalmi) a májból, zúzából, alaposan megtisztított belekből és füstölt szalonnából készítjük. Teszünk hozzá aprított hagymát, petrezselymet, sót, őrölt borsot, borókabogyót (törve). Puhára dinszteljük, majd átpasszírozzuk. A passzírozott szalmi 2 tojás-sárgájával összekeverjük, felkenjük a zsömlészeletekre. Utána átsütjük, és a szalonkástálat körberakjuk vele.

Kimagozott olajbogyóval díszítve adjuk az asztalra. Rebarbarakompót adunk melléje.

Dr. Nagyné Lendvay Gabriella

KOMBINÁLT KERESZTREJTVÉNY

- Ha megfejtette a keresztrejtvényt, a közepén található ábrába írja be 1-23-ig a betűket. - Így kap egy PETRONIUS ARBITER (? - i. sz. 66): római író által mondott szót.

VÍZSZINTES: 1. Nagy folyónk. - Bibliai alak. - Nagy Lajos 1367-ben itt alapította első egyetemét. 2. Kártyajáték. 3. Elek (I) - Folyadék. - Tendo. - Kicsinyítőképző. 4. Község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. - Alarm. - Összeadás szava. 5. Rokon. - Időhatározó. - Ingyenélő férfi. 6. Fanyar gyümölcs. - Patak. 7. Ilyen bánya is létezik. - Egyszerű szerszám. 9. Szív közepe. - Arany János monogramja. - Cipészszerszám. - Kettős betű. 10. Az első nő neve. - Ezen a címen írt Jude Welton könyvet. - Kigyófajta. 11. Folyó Észak-Olaszországban. - Szemmel érzékel. - Női név egyik fele. 12. Ői ellentéte. - Újság. 13. Nagy-Britannia magja. - Hajpótló.

FÜGGŐLEGES: 1. Város a Texas államban. - Sötétbarna festék. 2. Ékte-

len romániai folyó. - Az ügyvédek védőszenjje. 3. Kettős betű. - Nem barátságos. - Fa része. 4. Ez a vízszintes 12 alatt már szerepelt. 5. Helység Győr-Sopron megyében. - Jókai Mór monogramja. - Litium vegyjele. 6. Iga-vonó állat. - Két magánhangzó. - Kémiai elem. 7. Tanít. - Tömeg. 8. Személyes névmás. - Igen oroszul. - Mutatózó. 9. Spanyol folyó. - Keresztül. - Szolmizációs skála. 10. Nógrád megyei helység. 11. Kötőszó. - Regél. - Vízszintes 11-gyel azonos. 12. A gépkocsi fontos része. - Indiai vidék. 13. Híres város. - Ragacsos folyadék.

Beküldendő a középső ábra szövege. Beküldési határidő: március 20.

(A rejtvényben a hosszú és a rövid ékezetek között nem teszünk különbséget.)

Mokos István

Februári nyerteseink: Dénes Béla, Békéscsaba; Halász Péter, Abony és Keresztúri Irma, Szolnok. Gratulálunk, nyereményeiket postán küldjük.

HÍRKÉP

A KÜLÖNLEGES HÓFEHÉR DÁMBIKÁT HARRER GÁBOR, A FEGYVERGYÁRI DOLGOZÓK VADÁSZTÁRSASÁG TAGJA EJTETTE EL PUSZTAVACSON JANUÁR 11-ÉN. A BIKÁ SZEME NEM VOLT PIROS, ÍGY NEM ALBÍNÓ, HANEM A FAJ NÁLUNK MEGLEHETŐSEN RITKA, FEHÉR VÁLTOZATA.

TÖRLEY

SZALONKA DUBLÉ DÍJ

A Magyar VADÁSZLAP immár harmadszor írja ki a Szalonka Dublé Díjat. A díjat – egy láda (12 üveg) palackban érlelt Törley pezsgő – az a szalonkavadász kaphatja meg, aki hiteles tanúkkal tudja igazolni, hogy a tavaszi húzáson dublét lőtt és azokat fel is vette. Csak azokat a jelentkezéseket tudjuk elfogadni, ahol a vadászfegyver kétszövű s nem automata. A jelentkezéseket az igazolások-

kal és legalább féloldalas ismertetővel (helyszín, időpont, időjárás, stb. leírásával) április 30-áig a szerkesztőség levelezési címére:

Magyar VADÁSZLAP 1245 Budapest Pf. 1209 – kérjük beküldeni.

A Törley Pezsgőgyár ajándékát a Fe-Ho-Va kiállításon adjuk át az irigylésre méltó nyerteseknek, április 9-én, szombaton 12 órakor.

EZT AZ ÜRES HELYET
A HÍRLAP ÉS POSTAIGAZGATÓSÁG
KÉRÉSÉRE HAGYTUK,
HOGY ELŐFIZETŐINKNEK
IDE RAGASZTHASSÁK
A CÍMZÉST TARTALMAZÓ
ETIKETTET.

HÍREK HÍREK HÍREK HÍREK

Hosszú ideje folyó, példa nélküli vadászbanda tevékenységére tett pontot a jakabszállási Új Élet Vadásztársaság két fiatal vadórá a rendőrség segítségével. Az éjszakai fényszórós-terepjárós orvlövészek sörétes, golyós fegyverrel, sőt géppisztollyal lőttek mindenre, aminek a szeme felcsillant. A tettenéréskor három kizsigerelt őz lógott a padláson, egyik egy éremvárományos hancsos bak. Ezenkívül 14 kikészítés előtt álló őzbőrt, fegyvereket és egyéb bizonyítékokat koboztak el a bandától, akik közül az egyik apa és fia Pest megyéből rándult át, rendszeresen. A környező tanyák lakói éjszakenként felháborodva és rettegve hallgatták a sorozatokat és az egyes lövéseket. Az összegyűlt bizonyítékok alapján megindult az eljárás. A többi a bíróságon múlik.

Lapunk januári számában közöltük a Mavadvad- és Természetvédelmi alapítvány kuratóriumának döntéseit, a díjazott pályamunkákat és annak összegeit. Ezek között szerepelt dr. Bán István „Biomatematika az erdészetben és a vadászatban” című munkája, amelyet 50 ezer forinttal támogatott volna az alapítvány. A szerző kérésére közöljük, hogy az alapítvány támogatási díját nem veszi át.

„Témánk a természet” című képzőművészeti kiállításon mutatkoznak be Muray Róbert és művésztársai Kaposvárott, a SEFAG rendezésében az erdőgazdaság székházában (Bajcsy-Zsilinszky út 21.) március 19-én.

A kiállítók: Bene János festőművész, Kaposvár; Böhm András költő és festőművész, Lábod; Domonkos Béla szobrászművész, Érd; Kiss Richárd festőművész, Budapest; Muray Róbert festőművész, Budapest; Péchy Tamás festőművész, Budapest; Udvarnoki András festőművész, Budapest; Udvarnoki Péter fes-

tőművész, Budapest; Pihoda Judit grafikusművész, Csömör; Szarvas Pongrác grafikusművész, Baja; Török András festőművész, Budapest

A kiállítás április 6-ig tekinthető meg, naponta 10-től 18 óráig, szombaton és vasárnap 10-től 16 óráig.

A Vadászok és Természetvédők Középmagyarországi Szövetsége közölte, hogy a kiküldött felszólítás ellenére több vadásztársaság nem tett eleget tagdíjfizetési kötelezettségének, így azokat tagjai sorából törölte.

A továbbiakban nem tagja a szövetségnek az Exorg, a Galla, a Gyöngybagoly, a Kék sólyom, és a Vocator Bérklövő Vadásztársaság.

Úgy hírlík nemzetközi hírnevű, tisztelt vadászeldünk, sokunknak sors- és kortársát dr. Studinkai Lászlót újból „kiteleptik”. A szécsényi Kubinyi Kastélymúzeumban kiállított emlékszóbarészlet – amely a Magyar Mezőgazdasági Múzeum tulajdona – az újabb elképzelések útjába került. A kevés fennmaradt, de számunkra olyan sokatmondó emléktárgy, ha nem is a sülyesztőbe, de valami rak-tárhelyiség porlepte polcain várhatna jobb napokra, ahogyan azt világhírű gazdája egykoron tette. Ha így történe, mindnyájunk szégyene volna, hiszen a magyar vadgazdálkodás kemény és megalkuvást nem ismerő, saját korában méltatlanul mellőzött élharcosát tiszteljük tudós szakírónkban, akinek szülőhelyén Kompolton márvány emléktábláját avattuk közvetlenül a rendszerváltás után. Telefonon beszélünk azonnal dr. Ivszka Tamással, a Dél-somogyi Mezőgazdasági Kombinát vezérigazgatójával és dr. Galamb Gábor vadászati igazgatóval, akik felajánlották, hogy méltó emlékszóbat adnak Lábodon nagytiszteletű

elődjüknek. Így, ha minden igaz, a Studinka emlékek hamarosan „visszaköltöznek” arra a vadászterületre, amely egykor szívének olyan kedves volt és munkásságával vált méltán világhírűvé. Önzetlen segítségüket ezúton is köszönjük.

Lapzárta után kaptuk a hírt, hogy végre sikerül egy asztalhoz ültetni a vadászati-, természetvédelmi- és erdőfelügyelőket február 25-én, Balassagyarmaton. Az értekezletet az Országos Erdészeti Egyesület hívta össze, a házigazda szerepét az Ipoly-vidéki Erdőgazdaság Rt. vállalta. A minden bizonnyal nagy érdeklődésre számotartó szakmai fórum eredményeiről – ha felszál a békesség jele, ha nem – következő számunkban számolunk be.

Sorra kapjuk a híreket a vadásztársaságok és a rendőrkapitányságok együttműködési szerződéseinek aláírásáról, amely bizonyára segít majd az elharapódzott orrvadászat elleni védekezésben. Ehhez azonban arra is szükség van, hogy a társaságok vezetősegei és a hivatásos vadászok munkáját teljes odaadással támogassa a tagság is, főként azok, akik a területen, vagy annak közelében laknak. Sokat segít a tanyasi lakossággal kialakított jó kapcsolat, hiszen az új gazdáknak is alapvető érdekük, hogy rend legyen a határban. Ahol jól csinálják, már látványos eredmények is születtek és nem válik a vad a bűnözők zsákmányává.

Tekintettel arra, hogy létszámában a középkorostól a legnagyobb a vadászok körében, fogadónapokon zsúfoltak a hatóság irodáinak várói, mert sok ezer azoknak a száma, akiknek egészségügyi alkalmassági vizsgájuk lejárt. A rendőrhatalóság tájékoztatása szerint minden esetben vizsgálják a feltétel-

ként megszabott, egyéb előírások betartását is és ez okozza az érvényesítés elhúzódsát. Tanácsolják továbbá minden vadász számára, hogy a fegyverszerkezeit belülről átfúrva rögzítsék a betonburkolathoz, mert egyre több az olyan eset, amikor a lakásokat feltörő bűnözők nem bajlódva a zár felnyitásával, a szerkeztet vizsík el.

Általános tapasztalat, hogy a legtöbb helyen nem éltek a rendelet adta lehetőségekkel, amely olyan sok vihart kavart és már januárban önként véget vetettek a sutaselejtezésnek. Bár a vadászok többsége eleve nem értett egyet a februári sutavadászzal, mindez akár az önmérséklet látványos példája is lehetne.

Amint arról múlt havi lapszámunkban írtuk szerkesztőségünk hívatlan és váratlan éjszakai látogatóit, a két betörő „jómadarat” az V. kerületi rendőrkapitányság szakavatott „madarászai” megcsípték és kalitkába dugták. A sorozatos irodarablás során a barbár ifjak csaknem kétmillió forintot vittek haza emlékül, ezért már egy darabig nem lesz gondjuk kosztra, kvártélyra, pedig elfogásukkor már a rablott pénzből semmi nem volt. A bravúrosan gyors munkát és nyugodtabb éjszakáinkat ezúton köszönjük a kapitányság nyomozóinak.

Alkotmánybírósi döntés ide, vagy oda, első fokon elvesztette a csaknem 60 millió forintot „követelő” perét Heves megyében 15 önkormányzat, amelyet a Mát-ra Nyugatbükki Állami Erdőgazdaság ellen indított a vadászterületek haszonbérleti díjának megfizetéséért. A vesztesek – természetesen – az ítéletbe nem törődtek bele, hanem fellebbeztek, így az ügy másodfokra került.

VADÁSZLAP
MEGJELENIK HAVONKÉNT
A HÓNAP ELSŐ KEDDJÉN

Főszerkesztő: Csekő Sándor - Felelős szerkesztő: Homonnay Zsombor - Tervezőszerkesztő: Kun Gábor - Fotóriporter: Polster Gabriella - Szerkesztőségi titkár: Vasilouli Angéla - A szerkesztőség levelezési címe: 1245 Budapest Pf. 1209 - Kiadja a Vadászati Kulturális Egyesület - Felelős Kiadó: Dr. Borzsák Benő úv. igazgató - A szerkesztőség és a kiadó címe: 1054 Budapest V., Honvéd u. 8. IV. em. 3. Telefon: 131-1631. Telefon és fax: 131-4368 - Terjeszti a kiadó és a Magyar Posta. A Magyar VADÁSZLAP előfizethető rózsaszínű postautalványon a szerkesztőség levelezési címén vagy átutalással az AGROBANK-nál vezetett 219-98629/9600-5040 számú számlára.

Az előfizetési díj 1994-re 600 Ft.

ISSN 1215-8159

Athenaeum Nyomda Rt.
94 0112
Felelős vezető:
Vida József
vezérigazgató